

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštne proste.

Liberalni sleparji.

Naši liberalci se lovijo za vsako bilko, ki bi jih lahko držala še nekoliko časa nad vodo. Zdaj so se zgrabili za doklade na pivo ter begajo z neresnico in zavijanjem posebno hmeljarje.

Dokazano je, da se spodnještajerski hmelj ne prodaja pivovarjem na Štajerskem, ampak hmeljskim trgovcem na Češkem in Nemškem. To lahko potrdijo isti mešetarji, ki so sedaj največji hujšakači, ki pa za časa trgovine s hmeljem nimajo nobenega srca in smisla za hmeljarje, ampak nesramno pritiskajo na cene, in sicer za korist svojih in judovskih žepov. Ti hinavci, ki so največji škodljivci poštenih savinjskih hmeljarjev, agitirajo sedaj okoli z neresnico, da bo cena hmelja, ki se prodaja na Češko in Nemško, trpela zaradi tega, ker se bo cena piva pri litru zvišala za 1 krajcar, ako ne vzamejo tega krajarja bogati pivovarji nase. V tem oziru pa ne storijo liberalci ničesar.

Neresnično je tudi govorjenje liberalcev, da bo sedaj zavzivanje piva manjše kot doslej. Ampak povsod se je pokazalo, da vsled povišanja in radi tega nastale agitacije par mesecev zavzivanje piva pojema, potem pa zopet raste in raste, kakor da bi povišanja ne bilo. Tudi v tem oziru bi bil torej sam hmeljarjev, če bi svoj hmelj tuili res prodajali na Štajerskem, neutemeljen in samo izliv strastne agitacije od strani liberalcev.

Kako malo resni so liberalci, pa kaže dejstvo, da nočejo govoriti o tem, kake posledice bi imelo, ako bi se doklade na pivo ne zvišale.

Potem bi imeli zvišanje doklad na zemljiški, hišni in obrtni davek za okroglo 20 odstotkov. Te doklade bi zadele tudi hmeljarje mnogo bolj občutno, kakor ako bi doklade na pivo imele res tubi one posledice, o katerih lažejo sedaj liberalci.

Neumen je izgovor, da so liberalci tudi proti dokladam na direktne davke. Drugih davkov ni dobiti, vsled tega bi sledilo z nujnostjo, da se zvišajo direktne doklade, ako se ne zviša pivna doklada, naj so potem liberalci proti ali za.

Kdor je proti dokladam na pivo, on dela s tem vede ali nevede na to, da se zvišajo doklade na direktne davke. Vse, kar pravijo liberalci o možnosti drugih davkov, je sama farbarija, ker vsaj voditelji agitacije morajo dobro vedeti, da država deželam ne dovoli drugih davkov pobirati.

PODLISTEK.

Novi davek.

(Vesela povest. Prosto iz nemščine Starogorski.)

(Konec prihodnjik.)

„Niti besede, le povej!“

„Moraš me razumeti, Lujz. Tak kanon stane vražje mnogo, in potem še vsako leto kupovati pri tako slabih časih. Ali naj se mučiva celo leto za to, da kupiva kanon, od katerega nimava nič? Pa sva sklenila, jaz in Caharija namreč, da je vendar pametneje, da si obdrživa denar in — ti si rekel, Lujz, da kdor ima ženo, mu ni treba plačati?“

„Tako je!“

„Nu, glej, in midva tudi nečeva plačati!“

„Torej ne preostaja drugega, kakor ženitev!“

„Da, da,“ jeclja Martin in postane rdeč, kakor vrtnica.

„Torej ženiti se hočeta?“ vpraša Slanjač. „To bi že lahko davno naredila. — Ali nimata že nevesto?“

„Kje neki? — Zato govorim o kupčiji. Mislila sva na te. Ti prideš daleč po svetu in nama bodeš že svetoval taki, ki bodeš za naju.“

„Če mi zaupata, z veseljem —“

„In petdesetak od vsakega,“ dokonča Martin.

„Ni slabo. — Sami je dovolj po svetu in za vaju hočem nekaj prav posebnega poiskati. Tako bi bila n. pr. Gornjakova Rezka. Je sicer malo ponosna stvarica...“

„Le nobene gospode v hišo, Lujz,“ reče Martin.

„Ali pa Dolinarjevo Katico. Je sicer mlada...“

Liberalci bodo storili hmeljarjem neizmerno uslugo, ako jim odpravijo največje prijaviteljke njihovega blagostanja, to so hmeljski mešetarji in judovski kupci. Tukaj so oderuhi in škodljivci savinjskih hmeljarjev. Doklade na pivo jim ne bodo škodile, v nasprotnem slučaju pa dobe občutljive in neizogibne doklade na zemljiški, hišni, obrtni in druge direktne davke.

Proč torej z liberalnimi sleparji!

Deželni zbor štajerski.

V ponedeljek, dne 10. januarja je bila zopet seja deželnega zbora. Kakor pripoveduje deželni glavar, bo zboroval deželni zbor do 26. januarja. Ako je ta vest došla glavarju iz dobrih virov, potem pomenja to v jeziku politikov govornost, da deželni zbor češki ne bo sklican, in drugič da bo kmalu sklican državni zbor. Prej je bilo določeno, da se snide državni zbor šele 10. februarja. Gotovo se finančnemu ministru že mudi, da dobi kmalu novih davkov.

V ponedeljkovi seji je bilo deželnemu zboru predloženo poročilo o ustanovitvi kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici.

Kmetijska šola v Št. Juriju.

Poročilo o šentjurski kmetijski šoli je v deželnem zboru zastopal deželni poslanec dr. Korošec.

Šola je stala dosedaj okroglo 430.000 kron, in sicer nakup posestva 90.000 kron, uprava 21.000 K, prenosni stroški 10.000 kron, zidava šolskega poslopja in gospodarskih poslopij 308.000 kron.

V šolo se je letos sprejelo 25 učencev, drugo leto se jih bo sprejelo že lahko 30. Za sedaj poučujejo 3 učitelji. Šola bo trajala le 10 mesecev. Kadar bodo fantje odšli, bodo krajši gospodarski tečaji. Letos ob Veliki noči bo prvi knjigovodski tečaj. Tiskovine za ta tečaj bo oskrbela c. kr. kmetijska družba za Štajersko.

Šola se je otvorila dne 4. januarja. K šoli spada 42 ha posestva. Nekaj se bo še nakupilo, v kar je pripravljena svota 9000 kron.

Nemci proti šoli.

Strastno so govorili proti šoli ter izrekli, da ne dovolijo potrebne svote nemški poslanci Einspinner, Otter in Franz. Po njih volji bi bilo, da bi Sloveni sploh ne imeli nobene šole, ampak ostali le hlapeci,

dekle in delavci, ki bi služili Nemcem kruh in bogastvo.

Nastop omenjene trojice nemških poslancev, studil se je celo drugim nemškim poslancem, ker je bila strast in sovraštvo do vsega, kar je slovenskega, preveč glasno govorila iz njih ust.

Odgovor.

Zavračala sta napade Nemcev deželni odbornik grof Attems in poročevalec dr. Korošec.

Ko je prišlo do glasovanja, je bila velika večina za predlog, da se ustanovitev šentjurske šole vzame na znanje in se stroški odobrijo.

S tem so naši poslanci srečno pripeljali to šolsko zadevo, za katero so se že prejšnji poslanci s hvalevredno žilavostjo borili, pod varno streho.

Zanimivo.

Dne 10. januarja se je volil vinogradniški odsek. Prvikrat so ponudili pri tej volitvi Nemci Slovenec vsaj podpredsedniško mesto. Podpredsednikom je bil izvoljen poslanec Roškar. Ni sicer veliko, a vendar se vidi, da so ostre besede, s kojimi je bičal dr. Korošec pri razpravi o začasnem proračunu postopanje nemške večine v odsekih, vendar imele upliv.

V obrtni odsek je poslal Slovenski klub dr. Verstovška in Novaka.

Politični ogled.

— Ogrsko. Lukač svoje naloge ni mogel izvršiti, zato je cesar predvčerajšnjim poveril sestavo nove ogrske vlade, ki naj ima nalogo, izvesti nove volitve, grofu Khuen-Hedervaryju. Grof Khuen-Hedervary ima nalogo, za slučaj, da se s sedanjim parlamentom ne bo dalo nič storiti, razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve.

— Ustava za Bosno in Hercegovino. Z Dunaja poročajo, da bo prvo delo nove ogrske vlade odobrenje deželne ustave za Bosno in Hercegovino, kakor jo je že dogovoril Wekerle z avstrijsko vlado. Istočasno z razglasenjem ustave bodo odpravljene tudi vse predprave, dovoljene za časa priklapljenja Avstro-Ogrski. Tudi predprave bosanske agrarne banke da bodo uničene.

— Portugalske. Lizbonski policiji se je posrečilo, priti na sled veliki zaroti proti portugalskemu

peto leto enkrat. Slučaj je ravno hotel, da so se tudi s tem vlakom, kakor ženina, peljali častniki, da bi študirali kraj za manever.

To je bilo nekaj za Slanjača.

„Gledita,“ jima zašepče na uho. „To so že eni izmed onih, ki bodo lovili.“

„Tako,“ gledata plašno na častnike. „Glej, da brž odidemo.“

Šli so v Rovje. Martin in Caharija sta bila opravljena nedeljsko, oba z novim klobukom. V žepu pa hranilno knjižico.

Prišli so do Ciroša. Gospodar je bil močan, visok človek, kar je ženinoma imponiralo. Sedli so k mizi, in kakor je že navada, začeli jesti. Stregla je najmlajša hčer. Ko je bil obed končan, razkazoval jima je gospodar hišo in gospodarska poslopja. Posebno veliko sicer ni bilo, a v lepem redu, kar se je ženinoma jako dopadlo.

„Se pač vidi, kako znajo ženske delati,“ reče Martin Cahariji, ko sta bila za trenotek sama.

„Radoveden sem že na dekleti,“ odvrne Caharija.

Končno priklada tudi ti dve. Oče ju je poslal nalašč na polje, da bi snubača ne mislila, da nimata nič opravka.

Kakor dve vili na slonovih nogah se prizibljeta v sobo. Katica naprej, za njo Suzana.

„Sapment,“ zašepče Caharija Slanjaču. „Kakšni pošasti sta to?“

Slanjač pa, kot bi ga ne slišal, reče:

„Tu sta naši dve punici. Vedno pridni, vedno urni. — Nu, Katica in Suzana, pridita bližje! Glejta, kakšna gosta sem vama pripeljal!“

Pogumno stopita bližje in:

kralju Manuelu. Zaprla je 40 oseb. Med temi so vsi anarhisti, ki so se udeležili umora očeta sedanjega kralja.

— **Gališki namestnik** Bobrezinski namerava v najkrajšem času odstopiti. Z njim vred odstopi tudi, kakor poročajo listi, gališki deželni maršal grof Bađeni. Naslednik Bobrezinskemu bo najbrž knez Andrej Lubomirski.

Mala politična naznanila.

Dne 7. januarja: Listi poročajo, da namerava avstrijska vlada zgraditi v Šebeniku drugo vojno luko. S tem bi se izvršil že star načrt, na katerega se je v Avstriji takoj mislilo, ko je morala odstopiti Benetke v Italiji. — Angleški ministrski svet je sklenil, da se odpošljejo štiri vojne ladje gibraltarskega brodograditelja v Kanejo, da varujejo turško nadvlado nad Kreto. — Bivši češki minister dr. Pacak misli baje odložiti svoj državno- in deželnozborski mandat radi bolehnosti.

Dne 8. januarja: Volilni boj na Angleškem je nad vse silen. Balfour, voditelj konservativcev, je imel agitačni govor, v katerem je hujškal na vojsko proti Nemčiji. — Turkijski vojaki so vdrl v neko tuniško vas in streljali na prebivalstvo. Francoska vlada se je zato pritožila v Carigradu. — Predsednik rumunskega senata, general Budisteanu, je prejel pismo, v katerem se mu preti, da bo isti anarhistični odbor, ki je izvedel napad na ministrskega predsednika Bratianu, vrgel v palačo senata bombo takrat, kadar bodo imeli senatorji sejo. Vlada je odredila varnostne priprave okoli senata.

Dne 9. januarja: Na Ogrskem ustanovljata grof Tisa in Andrašić novo stranko. — Ogrski ministrski predsednik Wekerle bo povišan v grofa. Ob Wekerlovem odstopu bo odlikovanih 261 oseb. — V Splitski se je sestavil odbor, ki bo sklical dne 16. t. m. velik shod, da se odločno zahteva izvršitev dalmatinske-belokrajske železniške proge. Shoda se udeležijo vsi dalmatinski državni in deželni poslanci, deželni odbori, zastopniki trgovskih zbornic in občin. — Pruska vlada namerava s silo razlastiti osobito taka poljska posestva, katerih lastniki bivajo v inozemstvu.

Dne 10. januarja: Češki poslanci so vložili prošnjo, naj bi se pri prihodnjem ljudskem štetju štelo po materinem in ne po občevalnem jeziku. Vlada je to prošnjo odbila. — Minoli teden je bilo na Angleškem okroglo 20.000 volilnih shodov. V soboto je bil zadnji dan, ko so smeli člani angl. gosposke zbornice udeleževati volilnega boja. — Posvetovanje odposlancev Nemčije, Angleške in Belgije, ki uredi meje Kongo-državi, se je sklicalo meseca februarja. — Grški ministrski predsednik Mavromichalis je vložil v grški zbornici predlog, ki bo gotovo sprejet in po katerem ne bodo smeli biti poslanci v inozemstvu stari nad 60, generalni konzuli pa ne nad 58 let. Ko se postava odbori, odstopijo grški poslanci Delianis v Parizu, Rangabe v Berlinu, Argyropoulos v Belgradu, prihodnje leto pa dunajski grški poslanik Manos.

Dne 11. novembra: Angleški „Times“ priobčjuje članek o razmerju med Nemčijo in Angleško ter pravi, da mora imeti Angleška tako močno mornarico, da je njena zmaga gotova, če ji tudi napovesta vojsko dve državi. — Čuje se, da namerava

„Pozdravljeni, pozdravljeni!“ podasta vsakemu roke.

Kakor bi ga zbadlo, plane Caharija kvišku.

„Meni — meni je slabo — jabolčnik, zdi se mi, je stopil v glavo,“ in že je planil ven.

„Kaj mu je? — Kaj je? — Kaj je Caharija?“ vpijejo vsi križem.

„Slabo mu je postalo,“ zastoče Martin, „in tudi meni če biti!“

In tudi on je odbežal ven.

Caharija je bežal že po polju in Martin plane za njim.

Naenkrat ga potegne nekdo od zadaj. Bil je Slanjač.

„Kaj hočeš?“ ga vpraša Martin.

„Tu ostanita! ... Ali vaju ni sram, da odbežita kar tako?“

„Prosim te, spusti me,“ reče Martin. Raže plačam kanon, kakor tako žensko v hišo.“

In bežal je naprej.

Zastoj je vpil Slanjač, noben se ni ozrl. Šele daleč od Ciroša dohitel Martin Caharijo.

„Ali si ti?“ ga nagovori ta. „Hvala Bogu! Ali si videl najini nevesti? — Rdeče lase?“

„In bradavičast obraz?“

„Debeli nos!“

„Široka usta!“

„Napete oči!“

„In roke, kakor medvedove šape. Martin, če naju te šape primejo — beži Martin — potem je vsega konec!“

In zopet sta se spustila v beg in se vstavila šele pred trgov Hrastje.

„Kaj sedaj,“ vpraša Martin.

„Sedaj greva k onim gospodom in vprašava, kaj stane kanon ter ga kar plačava. Raže plačam vsako leto kanon, kakor pa takega zmaja v hišo. — Ali nimam prav, Martin?“

„Prav praviš, Caharija,“ odvrne ta.

(Konec prihodnjé.)

vlada zopet sklicati na Dunaj posvetovanja čeških in nemških voditeljev. Namen vlade in Nemcev je, pripraviti Čehe do tega, da privolijo v nacionalno razdelitev Češke, zato pa dobe mesta v novi vladi. — Bivši turški sultan Abdul Hamid je zblaznel.

Proti pooblastilnemu zakonu.

(Govor posl. Piseka v seji državnega zbora dne 22. decembra 1909.)

Visoka zbornica! Vlada nam je predložila pooblastilni zakon, čegar sprejem nam je ekselencija g. trgovinski minister najtopleje priporočil. Gospodje! Dandanes se vse pritožuje čez draginjo živin in zahteva prost uvoz iz tujih držav. Jaz dvomim zelo, da bi odprti mej državi in ljudstvu koristilo.

Nekaj je gotovo! Ako se pooblastilni zakon sprejme, bodo cene živine močno padle, ne pa cene mesa. Tako bodo imeli država in živinorejci veliko škodo.

Jaz sem kmetovalec, imam dolgoletne izkušnje in poznam razmere zelo dobro. Tudi kmetovalca velikanska draginja hudo zadene, ker težko dobi delavce in so ti razven tega zelo dragi, kar velja tudi o živilih, ki je rabi kmet, tudi o obleki, opravi, orodju itd., pri tem mora s svojo družino zastoj delati, če sar ne stori noben drug stan.

Proizvajalni stroški so navadno večji, kakor so cene, po katerih se izdelki prodajajo. Krompir n. pr. stane na deželi 100 kg 4 K; da pa stane v mestu 6 do 10 kron, za to pač ni kmet odgovoren. Pšenica stane 13 K, moka pa 26 K, torej še enkrat toliko. Tukaj bi bilo torej na mestu, da bi se nekaj storilo.

Vsled izredne suše na Štajerskem in v obmejnih južnih deželah lansko in letošnje leto, so dobili kmetovalci le tretjino krme, ki so jo dobili v normalnih letih. Krma stane 10 do 12 K. Večina posestnikov živine je torej stanje živine zelo zmanjšala in svojo živino po sramotno nizki ceni prodala, kljub temu pa ostanejo cene mesa iste. Dasi se je stanje živine že zelo zmanjšalo, se živina tudi dobro rejena težko prodaja. Tudi iz statistike je razvidno, da je v Avstro-Ogrski dovolj živine, in še lansko leto se je 198.000 glav goveje živine iz Avstrije izvozilo. Neumévno mi je torej, da sili vlada z odprtjem tujih mej. S tem bodo imele le tuje države korist, naša Avstrija in kmetovalci pa bodo hudo oškodovani.

Vlada bi morala v prvi vrsti skrbeti za domačo umno živinorejo. S tem bi povzdignila kmečki stan, ki je vendar glavna opora države, in bi sama sebi koristila. Pri naši vladi pa je to žalibog drugače, kar hočem z naslednjim slučajem dokazati.

Vsled po letu dolgo trajajoče suše smo prideli zelo malo krme in stane ista že zdaj 10 do 12 K. Samoumevno je, da kmet ni v stanu, kupiti krmo za tako visoko ceno, in bila bi dolžnost vlade, silo trepetim takoj pomagati s krmo za znižano ceno. C. kr. namestništvo v Gradcu je visoko vlado o položaju poučilo in zahtevalo 2 milijona za nakup krme.

Pri visoki vladi pa so se našli taki svetovalci, ki so odsvetovali od vsake podpore. Šele na zopetno pritiskanje je vlada obljubila malenkostno podporo. Ako bi bila vlada takoj nakupila krmo, bi bila zlu pravočasno odpomogla, kar se pa žalibog ni zgodilo.

Kam privede gospodarstvo brez zadostnega stanja živine, je znano in ni potrebno o tem še natančneje govoriti. Gospodje! Kakšne pa bodo posledice? Kako naj plačuje kmet davke in poravnava svoja velika plačila? Kakor hitro je kmet uničen, je tudi država uničena. To naj bi si vlada zapomnila!

Gospodje! Ali se industrija v Avstriji zanemarija? Za industrijo ima država na razpolago velike žrtve, ki znašajo po sto milijonov, in sicer za državne železnice, plovstvo itd., ki vendar v prvi vrsti koristijo industriji. Agrarci pa se s takimi pooblastilnimi zakoni močno oškodujejo.

Avstrija je zelo rodovitna; z umnim in dobrim gospodarstvom bi bila v stanu, še enkrat toliko proizvajati, celo lahko bi oskrbela celo državo z živili, in mi bi ne bili navezani na druge države.

Škoda je za denar, od katerega bodo, ako se sprejme pooblastilni zakon, imele tuje države korist. Te milijone bi mi prav dobro potrebovali. Posledice, ki bodo nastale s tem pooblastilnim zakonom za agrarce, bo imela visoka vlada na vesti.

Ker so moji volilci izključno kmetovalci, zato ne morem glasovati za pooblastilni zakon.

Razne novice.

Osebnosti. Profesor na gimnaziji v Mariboru gosp. Karl Zahnbuckner je pomaknjen v sedmi činovni razred.

Gost iz Amerike. V našem mestu se je zgasil slovenski misijonar v New Yorku č. o. Kazimir Zakrajšek. Uredil bo naselbiške razmere v Ameriki za Jugoslovane. Dne 29. t. m. odide z njim v Ameriko naš rojak č. o. Salezij Vodošek.

Odlikovan je bil od cesarja sekijski svetnik v ministrskem predsedstvu dr. Ivan Zolgar z redom železne krone III. vrste.

Štajerski namestnik grof Clary in Aldringen je pred par dnevi težko chotel in ho moral več dni ostati v postelji.

Učiteljska mesta. Razpisana so sledeča učiteljska mesta: Na 3razredni ljudski šoli v Liboji, na 3razredni ljudski šoli v Dobrni, na 4razredni ljudski šoli v Zibiki, na 4razredni ljudski šoli v St. Vidu, na 5razredni dekliški ljudski šoli v Hrastniku, po eno

mesto učiteljice. Na 3razredni ljudski šoli v Novi cerkvi in na 3razredni ljudski šoli pri St. Martinu pri Gornjemgradu po eno mesto učitelja. Na 5razredni ljudski šoli v Ponikvi mesti učitelja in učiteljice (mesto učitelja s prostim stanovanjem), na 3razredni ljudski šoli v Pristavi in na 4razredni ljudski šoli v Dramljah po eno mesto učitelja oziroma učiteljice. Prošnje do 31. januarja na dotične krajne šolske svete.

Iz odvetniške zbornice. Dr. Emil Gorišek je vpisan kot odvetnik s sedežem v St. Lenartu v Slov. gor. v zapisnik odvetnikov za Štajersko.

Dunaj. Minolo nedeljo je imelo naše slovensko katoliško izobraževalno društvo „Straža“ svoj VI. redni občni zbor. Predsednikom je bil enoglasno izvoljen železniški uradnik g. Razberger, ki je obljubil, da bo žrtvoval vse svoje moči za procvit društva. Društvo ima sedaj kapital, svoje tamburice, za Dunajski dom se je nabralo nad 800 kron. Tudi imamo službo božjo v našem milem slovenskem jeziku. Samo žal, da se prezgodaj vrši, namreč že ob ¼4. uri zjutraj, zato je tudi udeležba navadno slaba. Velika radost vlada med Stražani, da gospodje akademiki tako radi zahajajo v naše društvo in jih je že tudi več izvoljenih v odbor. Le pogumno naprej, gospodje! Ne ustrašite se izzivanja Daničarjev! — Živio novi odbor!

Slavka.

Poslanci S. K. Z., ki so kmečkemu stanu, se zgražajo od dne do dne bolj nad nastopom govornika „Narodnega Dnevnika“, dr. Kukoveca, ko zdaj opazujejo na licu mesta njegovo delovanje proti interesom kmečkemu ljudstvu na Spodnjem Štajerskem, in uvidevajo vedno bolj, da so vse besede v liberalnih listih in na shodih Narodne stranke le prazne fraze, in da imajo ti gospodje ljubezen do kmetaj samo na jeziku.

K škandalom na celovškem kolodvoru. Prosim vse tiste Slovence in Slovenke, ki so imeli zadnje mesece na koroških železnicah in zlasti na kolodvoru v Celovcu radi slovenskega jezika kakšne zaproke ali neprijetnosti, da javijo to nemudoma z natančnim navedenjem časa, kraja, okoliščin in eventualnih prič g. odvetniku dr. Janko Brejcu v Celovcu.

Za nove železnice. Kranjski deželni glavar Franc Šuklje sklicuje na dan 24. t. m. v Ljubljano shod zaupnikov, da se posvetujejo o železniških progah, ki bi bile koristne v narodno-gospodarskem oziru in nujno potrebne za našo vojno upravo, ter o potrebnih pripravah in korakih, da se te proge uresniči. Za nas bi bili dve progi posebne važnosti, namreč proga Purkla-Ptuj-Rogačec in dalje preko Brežic, ki bi jo tudi lahko imenovali slovensko-transverzalko, in proga Polzela-Kamnik-Žiri. S slovensko transverzalko bi bil zvezan jugovzhodni del slovenskega in vzhodna Kranjska neposredno z avstrijsko stolico Dunajem, od druge strani pa s Trstom in Puljem. Proga Polzela-Kamnik-Žiri bi bila zveza že obstoječe proge Celje-Velenje s Kamnikom.

Politična nedoslednost je bistven znak liberalne stranke. Vsa njena politična dejanja so lopovstvo, in kako so nekateri liberalni politiki v najodločilnejših trenutkih na Dunaju rovarili zoper slovenske interese in zoper vzajemnost slovenskih poslancev ter se vladi za majhne osebne koncesije ponujali, da razbijejo trdni slovanski blok, to bo brezdvomno še vse prišlo na dan in slovensko ljudstvo se bo zgrozilo nad tolikim igranjem z narodnimi interesi slovenskega naroda! Ampak to za drugič. Danes pribijemo, da so se liberalci prav na tak način, kakor umevajo zdaj interese jugoslovanstva, svoj čas igrali z usodo Koroške! Koroška je bila za liberalce le parada; pripeljali so sementije kakšna dva Korošca v Ljubljano in ju kazali občinstvu kakor medveda redke vrste, potem so se pa s šampanjcem zalivali in devali v „Narod“ svoje prazne in iz dna srca zlagane govornice. Družba za Koroško ni nič naredila razun eno bore šolo — da bi šli liberalci res Korošcem pomagat, o tem se ni nikoli nič slišalo. Iz prežalostne usode te dežele, na kateri je naša narodna čast angažovana, so se liberalci kruto norčevali! In zdaj! Zdaj imajo liberalci v Celovcu svojega dr. Müllerja. In dočim se naši ljudje bore ondi za vsako mrvice svojih jezikovnih pravic, pa ta g. dr. Müller vraga samonemške vloge, in to celo v svojem imenu! Tako delajo liberalni prvaki na Koroškem! Te ljudi bo v kratkem treba sleči do gola in pokazati celemu svetu vse njihove grehe od početka do danes. To bo prizor!

Slovenskim svatom, ženinom in nevestam. Prosim vse Slovenke, vse Slovence, ki se bodo udeleževali v letošnjem predpustu veseljih ženitovanj, da se pri gostijah vedno spomnijo ubogih naših obmejnih slovenskih bratov ter sredi veselja nabero za sklad obmejnih Slovencev nekaj kronic. Kjer pozabijo na to svatje, naj bi jih spomnil na ta ženitovanijski narodni dan duhovnik. Kak lep dohodek bi imela naša narodna obramba vsako leto, ako bi se slovenska nevesta, slovenski ženin spominjala v svoji sreči na dan svoje poroke z 20kronskim darom svoje poroke. Z lepim narodnim delom bi pričela novo svoje življenje, spremljana z blagoslovom obmejnih Slovencev. Po celi Sloveniji zavedne Slovenke, zavedni Slovenci, uvažujte ta klic! — Darovi naj se pošiljajo samo na naslov: „Slovenska krščansko-socialna zveza“ (odsek za narodno obrambo) v Ljubljani.

Znamkarji. Nabiratelji starih znamk so pridno na delu. Ne mine skoraj dan, da bi ne sprejeli kake pošiljatve od katerega ročljuba ali ročljubke.

Mnogi pošljejo tudi samo znamke, brez imena, in tako ne moremo navesti imena pošiljalca. Z večjimi pošiljatkami so nas razveselili Marija Fornezzi v Št. Lovrencu nad Mariborom, Tončka Seman v Št. Lovrencu nad Mariborom, Cilika Šmigovec iz Negove, Franc Čuš iz Juršinec, Eliz. Kočijaž v Mariboru, Anton Glušič iz Tirolskega, Ivan Mlinarič, gospodarški pristav v Šabacu na Hrvaškem. Vsem pošiljalcem iskrena hvala.

* „Občinska Uprava“ je glasilo „Kmetijske županske zveze“ in je z novim letom nastopila svoj V. letnik. List je izvrstno urejevan in prinaša za naše župane toliko porabnega gradiva, da bi bilo maravnost greh, ko bi ne bilo kako županstvo na ta izborni list naročeno. „Občinska Uprava“ izhaja dvakrat na mesec in stane za celo leto 6 kron. Naroča se pri upravnikištvu „Občinske Uprave“ v Ljubljani.

* Naučno ministrstvo je odredilo, da se imajo za berilo v šolo uplesti tudi povesti vojaškega značaja, da se mladina navduši za vojno življenje in goji patriotski čut. Podobno se dela sedaj v vseh modernih državah. Berila spišejo častniki.

* Odborova seja S. K. S. Z. Tudi letos bo S. K. S. Z. priredila več poučnih tečajev. Ozirala se bo posebno na kraje, kjer še ni bilo takega tečaja. Določajo se določili taki tečaji za Šmarje, Št. Lenart, Mozirje, Vitanje, Glede časa in drugih podrobnosti je stopila Zveza v stik z očitnimi merodajnimi osebami. Kjer si še žele tečaja, naj se takoj oglašijo. Prejela je mnogo prošnje za govornike, katerim je po možnosti ustregla. — Zaradi velike važnosti šolske kuhinje v Št. Lenartu se je sklenilo prispevati za isto 50 K. Tajniku se naroči, da skribe že zdaj za statistične podatke o družtvih. Za božičnico v Studencih se naknadno dovoli še 50 K.

* Kot odgovor na napad v „Nar. Listu“ je daroval č. g. Alojzij Arzenšek, župnik v Vitanju, za S. K. Z. 4 krone. Živelci posnemovalci!

* Za obmejne Slovence so darovali Mohorjani v Šmartnu pri Slovenjgradu 7 kron. Srčna hvala!

* Za obmejne Slovence so darovali Mohorjani v Št. Ilju pod Turjakom (Midijska), 20 kron. Čast zavednim šentlčanom!

* Za sklad obmejnih Slovencev je daroval ob priliki smrti blagega tovariša č. g. Franca Valenko, župnika na Polensaku, č. g. Friderik Kukovič, župnik na Dobri 10 K.

* Za S. K. S. Z. sta darovala Vinko Kronvogel, veleposelnik in župan v Gočovi, ter Ignacij Kurhos, tajnik občine Gočova in posestnik v Bišu vsak po 2 K kot odgovor Francu Kramberger, veleposelniku v Gočovi na njegove napade v „Nar. Dnevniku“ z geslom: „Boj bodeš psval, bolj bodeva stremela za tem, da postaneta kmeta Roškarjevega kalibra“.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je malo pred božičnimi prazniki dovršila svojo nalogo, odposlavlši svojimi članom knjige za leto 1909. Bilo je to ne malo dela! Celih sedem tednov je imelo pet oseb cel dan in še pozno v noč opravila dovolj s štetjem, zavijanjem in vezanjem knjig, katerih je odposlala pošta 920 zavojev in železnica 1510 bal, tehtajočih 141.000 kg! Ob novem letu so imeli vsi Mohorjani knjige v rokah in nadejamo se, da so bili vsaj večinoma zadovoljni z njimi. Vplačilo je na letnini do konca leta 184.325 udov, in živih dosmrtnikov je prejela knjige 1790; če prištevamo k tem še izlise, poslane listom, društvom in namečkam, je torej družba za lani razposlala 87.000 iztisov! Ni čuda, da so pošle nekatere knjige do zadnjega iztisa, kakor „Podobe iz misijon-skih dežel“ in „Marija v zarji slave“, in da je ostalo tudi drugih knjig, n. pr. molitvenika, le nekaj iztisov. Tega uspeha se gotovo radujejo z odborom vred vsi resnični in iskreni prijatelji naše Družbe — to so pa tudi pravi prijatelji našega naroda sploh.

Zahvaljujoč Boga za njegov blagoslov in č. gg. poverjenike za njih požrtvovalni trud, ki jih stane tudi ne malo novcev, in vse zveste nam člane, va bi Družba sv. Mohorja zdaj vse mile rojake, da naj tudi letos stopijo v vrsto Mohorjanov in se do 5. svečane zglase pri svojih poverjenikih. Da nam ne poidejo zopet knjige, prosimo, da naj se nam čimprej dopošljejo vpisovalne pole, ker bi sicer morali uvesti drug red za razpošiljanje knjig, namreč v tisti vrsti, kakor so nam došle vpisovalne pole. Zakasnjenci bi potem lahko prejeli mesto knjig le svoje novce zorez nazaj! Kaj bodo prejeli za svoje kronice, to že vedo; če bi se oglašili pri nas osebno, bi jim tudi že lahko pokazali, kar smo doslej za leto 1910. izvršili, in gotovo bi jim ugajalo. Čimprej bomo vedeli, koliko udov bomo letos zopet zbrali pod palico sv. Mohorja, tem prej bomo mogli dovršiti vso naklado in udom razposlati knjige že začetkom jeseni. Letos bomo dali vsem udom samo isti molitvenik („Sv. Spoved“); molitvenike iz zaloge bomo poslali le tistim Mohorjanom, ki si jih ne bodo izrecno prepovedali. Tako upamo ugoditi vsem. Knjige „Trije rodovi“ pa moremo dati najprej samo prvo polovico v zameno za molitvenik ali za posebno plačo. Naročnikom pa ne bo treba čakati dolgo na drugi del, priložili bomo vsakemu iztisu prvega zvezka položnico, in kdor bo želel prejeti še drugi snopič, nam bo naravnost po pošti poslal 50 vin, in bo prejel drugi snopič že nekaj tednov za prvim.

Se nekaj! Da izpraznimo zalogo starejših molitvenikov, bomo odslej prodajali vse molitvenike nevezane po 40 vin.; naročilom je priložiti tudi poštnino. Nadejamo se, da bodo Mohorjani in prodajalci molitvenikov za to ceno si hiteli nabavit lepih in dobrih

molitvenikov, ki jih najdejo zaznamovane v koledarju.

Ker smo znižali ceno posameznim snopičem „Zgodb sv. pisma“ na 50 vin., stane zdaj tudi vezan prvi del sv. pisma samo K 16.50.

Mariborski okraj.

m Slov. kršč. soc. zveza v Mariboru priredi v nedeljo, dne 16. januarja v prostorih kat. del. društva, Flöberg. 4 zabavni večer s sledečim vspremem: 1. Štampilhar mlajši. Veseloigra v enem dejanju. Osebe: Leskovec, voditelj šole na kmetih. Ernestina, njegova hči. Mišjak, pomožni učitelj. Kričaj, voditelj glumačev. Debeljak (Štampilhar mlajši), glumač. Jurij, postrežnik. Cenka, hišna. Igra se vrši v mestu ob železnici na Slovenskem. 2. Kmet — Herod. Burka s petjem v dveh dejanjih. Med odmori svira gpdba. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Cene: I. do IV. vrsta 1 K; V. do VIII. vrsta 80 vin.; IX. do XII. vrsta 60 vin.; XIII. do XIV. vrsta 40 vin. Stojšče 20 vin. Predprodaja vstopnic je v soboto zvečer od 7. do 8. ure. V nedeljo se odpre blagajna točno ob 7. uri.

V komisijo za pridobivanje davkov so za tretjo in četrto davčno skupino izvoljeni, oziroma imenovani naslednji moške: Za 3. skupino je izvoljen kot član Krautsdorfer Anton, trgovec v Slov. Bistrici, imenovani člani pa so dr. Janez Veingerholz, distriktni zdravnik v Št. Ilju, Janez Böhm, pek v Framu, Franc Stupica, notar v Št. Lenartu v Slov. Goricah. Izvoljeni zastopnik je Jože Baumann, gostilničar v Peklu pri Poljčanah, imenovani zastopniki pa so Ferdinand Jagritsch, trgovec, Selnica ob Dravi, Anton Wach, č. k. davk. oficjal, Maribor, Janez Baumann, gostilničar in trgovec v žganjem, Strihovec. Za 4. skupino je izvoljen kot član Marko Grizold, gostilničar, Rače, Konrad Celcer, mesar in gostilničar, Sv. Ilj v Slov. gor., Ivan Kac, gostilničar, Slov. Bistrica: imenovani člani pa so Franc Witzman, lesotrtze, Ruta, Matija Peklar, gostilničar, Sv. Jakob v Slov. gor., Ferdo Golob, trgovec, Sv. Trojica v Slov. goricah. Izvoljen zastopnik je Vekoslav Mulej, mesar, Ruše, Anton Dobaj, živinski trgovec, Tremeljaki vrh, Franc Zupančič, gostilničar, Slov. Bistrica, imenovani zastopniki pa so Franc Pahernik, gostilničar in mesar, Kozjak, Anton Wach, davčni oficjal, Maribor, Peter Sovčnik, gostilničar, Gornja Poljskava.

Lajtersberg pri Mariboru. V nedeljo 9. t. m. je predaval g. dr. Hohnjec v tukajšnjem društvu o izobrazbi, o pomenu izobraževalnih društev in o čitanju dobrih časopisov in dobrih knjig. Navzoči so se mu srčno zahvalili za poudelive besede.

Lajtersberg pri Mariboru V nedeljo 16. t. m. predava v navadnih prostorih g. nadrevizor Vi. Pušenjak ob pol 10. uri dopoldne. Vsi k predavanju!

Študenti pri Mariboru. V soboto, dne 15. januarja, bo zvečer ob šesti uri predavanje v tukajšnjem izobraževalnem društvu. Predaval bo prof. dr. Hohnjec.

Št. Ilj v Slov. goricah. Občinske volitve se začnejo v četrtek, dne 27. januarja.

m Fram. Preteklo soboto je izvršil revizijo pri naši novi „kmečki hranilnici in posojilnici“ g. nadrevizor Pušenjak. Ta zadruga obstoji komaj pol leta, pa je imela 82.000 kron prometa. Zadrugnikov ima 34 in hranilni vlog je bilo 72. Te številke jasno govorijo, da so se kmetje resno poprijeli svojega domačega zavoda, ki obrestuje vloge po 4% ter daje posojila na vknjižbo po 5%, na poroštvo pa 5% z jako malimi stroški. Kmetje! Trdno dajmo se skleniti, slo ga pravo moč rodi; vse lahko nam bo storiti, ako združimo moči! Načelstvo.

m Iz Pesniške doline. (Že parkrat smo imeli priliko, čitati o „zaslužnem“ Janezu Čuček pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Premišljeva je vzrok njegove zaslužnosti, smo prišli do prepričanja, da je Janez Čuček res zaslužen mož, ker je pri stavbi farovških hlevov precej zaslužil. In ko bi se mu bilo posrečilo, priti svoje dni do nameravanega zaslužnja pri občini, ko je bil namreč še župan, bi se ga moralo imenovati „mnogozaslužnega“. Toda višja gospoda mu ni privoščila tega naslova ter mu celo — vzela županski stolec.

m Jarenina. Občni zbor polit. društva v Jarenini se vrši dne 16. t. m. 1910 po večernicah v prostorih „Posojilnice“ v Jarenini. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo odbora o delovanju v lanskem letu. 2. Volitev novega odbora. 3. Govor dež. in drž. poslanca dr. Korošca in drugih. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Javno vprašanje na g. št. lenartskega župana. G. župan, ali ni že čas za razpis volitev? Kolikor je nam znano, je Vaša doba že potekla v mesecu decembru lanskega leta! A sedaj imamo že januar 1910, a Vi se še nič ne gnete; morda se vam noče iti raz županski stolec, toda tokrat bo že treba. Da se bode za malo bolj povizali z razpisom volitev, vam bomo že mi pomagali na merodajnem mestu! Torej na svidenje pri volitvah! Št. lenartski volilci.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Št. Lenartani, ki pošiljate svoje otroke v nemško šolo, pomislite vendar, kaj počenjate. Vi pravite, da se bodo nemško naučili. Ali se ne uči dovolj nemško tudi v slovenski šoli? Vprašajte stariše, ki imajo otroke v slovenski šoli, vprašajte tiste, ki so bili 19. decembra pri božični slavnosti v tej šoli, kako dobro da so znali otroci nemško govoriti in peti. To pa je tudi umevno. V slovenski šoli se uči otrok nemščine s pomočjo slovenskega, materinega jezika, vse, kar ne razume, se mu slovensko razloži; s slovenskega prestavlja na nem-

ško in narobe in le na ta način si zapomni, kako se to in ono pove po nemško, le tako se bo sčasoma naučil govoriti. — V nemški šoli pa otrok ne razume učitelja, in naj mu povem še tako jasno vse pove in razloži, učitelj pa otroka ne, če bi tu pa tam želel imeti kaj razloženo. Z eno besedo, za vaše slovenske otroke je le slovenska šola, tam se bodo naučili temeljito vsega, kar jim je potrebno za življenje, in gotovo tudi dovolj nemščine, kar se je pokazalo. — Potem, dragi stariši, pa tudi primerjajte nauke, ki se v eni in drugi šoli učijo. V slovenski šoli, ako vstopi učitelj ali kdorkoli, ga pozdravijo otroci po lepi stari krščanski navadi s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Otroci s slovenske šole tudi na cesti pozdravijo vsakega s tem lepim pozdravom, in kako lepo je to slišati iz ust nedolžnih otrok! V nemški šoli so odpravili pozdrav „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Če vstopi učitelj — za g. kateheta ne vem — pozdraviti se ga mora „Grüß Gott“, bog obvari, da bi kdo rekel „Gelobt sei Jesus Kristus“. Na cesti jim je strogo predpisan pozdrav „Grüß Gott“, tako, da se ne moreš motiti, kateri otroci so iz dobre, krščanske slovenske šole in kateri iz nemške. Še nekaj vam moramo povedati, slovenski stariši! Le vprašajte otroke iz nemške šole, kako se kaj tam moli pred in po šoli. Izvedeli boste, da se v drugem razredu moli samo Očenaš, brez „Češčne Marije“, torej čisto po lutrovske; luteranci namreč ne častijo Marije. In takim učiteljem zaupate vi svoje otroke? S tem, da jih pošiljate v nemško šolo, vzeli jim boste ne samo lep, mi slovenski jezik, v katerem ste jih učili prve besede izgovarjati in moliti, ampak v nevarnosti je tudi živa katoliška vera. Pomislite vendar. Torej ne v nemško, temveč v staro šolo pošiljajte svoje otroke. Povem vam, da vam bodo enkrat za to bolj hvaležni. Sedaj ko bodo otroci dobili spričevala, sedaj se odločite slovenski stariši zopet za našo pravo ljudsko šolo, nemško pa pustite. Le na ta način vam ne bo treba enkrat plačevati dolgog, ki so jih napravili Nemci brez vas, a bi jih sedaj radi naprtili vam na hrbet. Prej, ko so zidali, vas niso niti vprašali, sedaj, ko bi potrebovali denarje, sedaj so se vas šele spomnili. Sani zidati, sami plačevati, to bodi vaše načelo v tej zadevi. Zato pa slovenski šentlenartčki kmetje, držite skupaj, bodite trdni, če nočete plačati, prisiliti vas ne morejo. Če pride še kak tržan k vam za kak podpis, ne verjemite več; dosti dolgo so vas za nos vodili ter vam lagali, temveč pokažite mu takoj vrata. Tržani sedaj že sami priznavajo, da ste že prepoučeni v tej zadevi, kakor da bi še verjeli njihovim lažem. In tisti, ki boste to brali in mi v vsem pritrdili, vsaj tako upam, povejte to dalje, poučite nevedne, posodite časnik, ki ste ga prebrali, dalje, kjer ga ni, govorite vselej in povsod zoper nemško lutrovske šole in priporočajte slovensko. Vi kmetje vplivajte tudi na svoje viničarje, da brez vašega dovoljenja nikdar nič ne podpisajo, kar bi se tikalo nemške šole. Podpisal bi viničar, podpisal, posebno, če se mu kak tržan s svojim hinavsko sladkim obrazom približa, ali mu celo plača guljaž; plačeval pa ne bo viničar, plačeval bo kmet. Zato pa ne maramo nemške šole, temveč kličemo: slovenski otroci v slovensko šolo!

m Sv. Jakob v Slov. gor. V našem, sicer prijaznem delu Slovenskih goric smo pač mi Slovenci popolnoma brezbrizni in nezavedni. Nič se ne stori v narodnem oziru, tako da vlada samo par „leicherderbarjev“ našo občino. Sedaj je prišel zopet čas novih občinskih volitev. Nemškutarji že sedaj hleajo z lažjo, zvijačo in pijačo, da bi dobili zopet občino v svoje roke. Trosijo in čvekajo med ljudmi, da bo v nasprotnem slučaju vladal vso občino nadučitelj itd. To pa ni res. Kajti g. nadučitelj sploh noče biti občinski pisar. Volilci se opozarjajo, da se ne bo več tako volilo, kakor prejšnja leta, temveč tajno, torej tako, da ne more nihče vedeti, koga se voli. Nadalje opozarjamo predstojnika na sestavo imenika, posebno tam, kjer so posesti razirgane. — Dragi volilci! Pomislite, kakšna sramota je za celo občino, če imamo tako čudne ljudi v občinskem odboru. Iz slovenskega jezika bi se radi norčevali, čeravno nemški ne znajo; ne sramujejo se pa slovenske zemlje, ki jih je rodila in jih redi. Niti ob največjih praznikih jih ne vidite v cerkvi. V obraz se vam delajo kot ovce, ker potrebujejo vaše glasove pri volitvah, a potem boste zopet vse drugo, kot ljudje. Proč s takšnimi ljudmi. Sveta dolžnost vsakega volilca je, da gre ta dan na volišče za dobre, trezne in razumne moške, ki naj nam bodo vnaprej novi občinski odbor.

m Črešnjevce. Ko čitam „Slovenskega Gospodarja“, najdem notri, da ljudstvo povsod napreduje, ima različna društva, fantje in dekleta se organizirajo v mladeniških zvezah, prirejajo se večkrat shodi, pri nas pa tega ni. Ali mar ni sposobnih mož, fantov in deklet, da bi se ustanovilo kako bralno ali pevsko društvo in bi se tako bolje organizirali? Poglejmo pa si bolj natanko naše politikarje. Imamo nekega visokega glavarja v naši sredini, ki je obenem z dušo in telom štajercijanec in dopisnik tega lista. Ta posilinemec dela poglavitne ovire in zapreke. Vedno lužje širi se med zavedno ljudstvo ptujka kvaka, katere pride v naš kraj več iztisov in jo potem brezplačno vsiljujejo ljudstvu. Ta strup zastuplja ljudstvo, da peša v njem vera, da se zanemarija vzgoja otrok, da ljudstvo izgublja smisel za izobrazbo in napredek. Ta umazani stroj iz Ptujke bruha sramotnje na vsakega poštenega moža naše stranke, o sobito na g. župnika, ki je vnet in delaven mož. Se-

daj pa imamo občinske volitve pred durmi. Štajerci-janci hudo agitirajo. Može, ne dajte se preslepiti! Ne volite štajercijancev, nasprotniki cerkve in naroda! Gotovo še vsi pomnimo, kaj nam je ta štajercijanec povzročil čista leta, ko je še hlače trgal na občinskem konju, celih 1500 kron dolga ter je ta veliki dolg na naše rame nabasal, kar še gotovo več ali manj vsi občutimo. Proč s takim možem in njegovimi pristaši. Volimo prave narodno-krišćanske može v občinski odbor, take može, ki bodo delali za občno korist in za naš blagor.

m Sv. Peter pri Mariboru. Izobraževalno društvo „Škola“ ima v nedeljo dne 16. jan. po večernih avj letni občni zbor.

m Kat. slov. izobraževalno društvo pri sv. Trojici v Slov. gor. se zavezuje okrajni hranilnici pri Sv. Lenartu v Slov. gor. za poslani prispevek v znesku 70 K.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Liberalna stranka se sedaj po posebnih shodih strašno navdušuje za pitje piva in izreka svojo bojazen, da bi se znalo vsled zvišanja doklad na pivo znižati zavzivanje piva. Mi vinogradniki pa imamo ob istem času polne kleti vina in ga ne moremo prodati. Liberalna stranka nima torej za naše potrebe nobenega smisla. Gre se ji očividno le za strankarske namene, blagor ljudstva pa ji je deveta brig-a. Izdajalec vinogradniških karisti je, kdor se sedaj v tako težkih časih vinogradnikov navdušuje in druži z liberalci ter zasleduje le svoje strankarske koristi. Kmetovalci ne bomo šli danes z liberalci v boj za pivovarne, mi moramo gledati, da ne propademo s svojimi vinogradi.

p Nalezljiva vratna bolezen „mumps“ je zelo razširjena med mestnimi otroci; skoro v vsaki družini jo do-bijo vsi otroci; ker ni nevarna ali smrtonosna, šol niso za prii.

p Umrl je dne 8. januarja trgovec V. Schulzink, ki je pred več leti odpadel od katoliške vere, a je v zadnji svoji bol-zni, kakor se po mestu splošno govori, zelo ob-žaloval ta svoj korak.

p Polensak. Dne 7. januarja je na srčni kapi nagloma umrl vlč. g. župnik Fr. Valenko. Z velikanskim egorčenjem pripoveduje ljudstvo, da mu je v zadnjem času nek župljan, ki je zagrizen štajercijanec, poslal stolnino t. j. znesek za cerkveni stol, nalašč po pošti, da bi že itak jako bolnega župnika jezil. Potem je prišel še sam se kre-gat nad bolnikom, ki se je pri tem nekoliko razburil; par trenotkov pozneje ga je zadela kap. Tako vzgaja ptujski Ornogov list „Štajerc“! Pogreba dne 10. t. m. se je udele-žilo 28 duhovnikov in neštivilna množica ljudstva od vseh strani, ki so glasno jokali ob grobu svojega vrlega in ne-porabljivega dušnega pastirja. V kratkih, a jedernatih be-sedah je govoril slovo pred. g. dekan Caf, sv. mašo zadnjo-čico je služil vlč. g. župnik Sisko, spreved je vodil mil. g. prošt. Fleck. N. v. m. p.!

p Ivanjkovi. Človek, ki je navezan na druge, ki živi od drugih, bi se moral povsod ravnati po drugih! Dekla in hlapec, ki živita od gospodarja, morata, če tudi pošteno opravljata svoj posel, vendar spoštovati svojega gospodarja. Tako je prav, in če ni tako, pa morata iti! Mi pa imamo trgovca, ki živi od nas, pa nas psuje! Ali ni to skrajno predrzno? Pred kratkim je namreč prišel mož, ki pa ni liberalno moder kakor Petovar, in ga je začel Petovar ob-delovati, da bi vendar postal liberalec; temu možu pa libe-ralizem ne ugaja, ker so njegovi zastopniki pri nas preveč vsiljivi, pa mu je to povedal v obraz! In kaj je bilo? Mladi Petovar imenuje v svoji preveliki predrznosti tega moža „norec“. Tako, „norci“ smo? Pa zakaj? Menda zato, ker hodimo po tvoje blago? Lovrene, to si bomo zapomnili! Samo radovedni smo, kaj bo s teboj, če se mi spametuje-mo in svoje težko prislužene vinarje začnemo nositi dru-gam, kjer bodo tudi naše prepričanje spoštovali! Lovrenc, če mi postanemo pametni, ali te bo vzdrževal edini libe-ralec, ki je razun tebe v fari? Menda ne, ker potrebuje pre-cej denarja za krčmo! Torej mir!

Ormož. Umrl je v nedeljo Jožef Trop, oče kornega vikarja Fr. Trop, v 79. letu svoje starosti. Blagi mož naj v miru počiva.

p Sv. Miklavž pri Ormožu. Naši liberalni nemšku-tarji si že ne vedo drugače pomagati, nego da v Narodnem Listu napadajo našega začasnega organista 77 letni starček je na to prav značilno odgovoril: „Blatni ljudje druge bla-tijo“.

p G. Porekar na Humu še zdaj nič ni odgovoril na očitanje o njegovem delovanju pri ustanovitvi nemškutar-skega veteranskega društva. Mislili bi, da bi tak „narodni delavec“ z vsemi močmi delal na to, da zvrne s sebe ta sum. Ampak g. Porekar se ni obotavljal, javno v družbi izpovedati, da je že ustanovljeno tako društvo, ter da je on na vsak način za nemško komando. Taki narodnjaki so pristaši Narodne stranke.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dekliška zveza si je dne 2. prosinca izvolila sledeči odbor: Meško Jožefa, predsedni-ca, Lipovec Julijana, podpredsednica, Masten Elizabeta, tajnica, Dolinar Marija, blagajničarka, Mlinarič Barbara, knjižničarka.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Zadnji Narodni List se toži, da nekdo uhaja iz „guile“ Narodne stranke. Poka, poka v tej liberalni trdnjavi. Dal Bog, da bi se led po-polnoma stalil! Škoda tega krasnega kraja, da ima tod prvo bes do brezverski, nenarodni, nenravni in protiljudski liberalizem. Sicer pa čujemo, da so se tudi pri sosednjih Miklavževčarjih skavsali najhujši liberalni petelini! Upamo, da bo spodnji ormečki okraj po večini kmalu v Km. zvezil!

p Sv. Bolfenk v Slov. gor. Čeravno še tukaš-nja kmečka hranilnica in posojilnica posluje le krat-ko dobo 3% mesecev, vendar smo za ta kratki čas lahko zadovoljni z lepim uspehom. Iz računskega

sklepa je razvidno naslednje: Prejelo se je 11.997 K 49 vin. Izdalo 11.625 K 09 vin. Hranilniški vlog stanje je 10.128 K 09 vin., vlagatelj 43. Posojil je vzelo 13 izposojevalcev 5450 kron, vse na osebni kredit. Za-družnih članov je 30. Skupen promet znaša torej 23.622 K 58 vin. — Posojilnica urađuje vsako nedeljo popoldne od 3. ure naprej. Takrat sprejema nove čla-ne, prošnje za posojila, hranilne vloge, katere obre-stuje po 4%. Najmanjša hranilna vloga je 1 K, naj-višja pa 10.000 K. Posojila se dajejo v prvi vrsti na osebni kredit proti 5% obrestovanju, izjemoma tudi na vknjižbo proti istim obrestim. Stroški vknjiženja in sploh izposojila so majhni. Vodstvo, katero sestoji iz samih kmetov in posestnikov, kateri imajo sočutje s svojimi stanovskimi tovariši-sokmeti, se je trudilo do sedaj in bo skrbelo v bodoče, da bo prikrojena posojilnica kmečkim potrebam ter da bo vsestransko primerna. Slavno občinstvo se pa uljudno prosi, da se s polnim zaupanjem oklene domačega zavoda. Tež-ko pripravljeni kmečki denar naj ostane doma v kmečkih rokah, ter se naj ne nosi več v mestne nem-ške in liberalne itak že prebogatelne zavode.

Vodstvo.

p Sv. Bolfenk v Slov. gor. Pohvalno se mora-mo izreči o občini Trnovska ves, ki si je dala napra-viti samoslovenske občestne napise. Delo novega ob-čespoštovanega g. župana. Saj je res smešno, imeti v popolnoma slovenskem kraju dvojezične napise. Pred nekaj časom je to storila tudi občina Bišečki vrh. Oboje je lepo in posnemanja vredno.

p Vurberg. Dne 6. januarja smo imeli občni zbor gospodarsko izobraževalnega društva. Vrta mla-deniča Rašl kot predsednik in Bezjak kot tajnik sta dala točno poročilo. Društvo je imelo v preteklem letu 104 ude, večinoma fantov in deklet, kateri so prečitali 1653 knjig in dosti časopisov, zlasti gospodarskih. Knjig ima društvo 375, novih se je kupilo to leto 40, na novo se jih je vezalo 38. Predavani je imelo društvo 10 večjih in več malih govorov, veselica je bila ena. Koncem leta je ostalo v blagajni le 734 kron go-tovine. Društvo torej izvrstno deluje in razširja svet-lobo omike na črnem Vurbergu. — Nov odbor se je izvolil tako-le: I. Rašl, predsednik; Fr. Krepek, pod-predsednik; I. Bezjak, tajnik; Ant. Fanelj, blagaj-nik; Domiter Fr., Lorenčič M., Al. Kokelj, odborni-ki. Jak. Kolarič in Anton Kokol, pregledovalca raču-nov. Društvo ima mladeniško in deklško zvezo.

p Izpod Donačke gore. V Donački gori je bila v pretekli spomladni uničena neka stara lisica, ki je zapustila precej svojega zaroda. Lisica je v resnici uničena, toda na lisjake, ki so bolj oprezní ter bi nam radi kure in piščeta odnesli v lisičji brlog, bo treba napraviti lov, toda nihče v Donački občini se za to ne briga. Na te lisjake bo treba paziti, ker ropajo zdrave živali, puščajo pa samo smrdljive. In ti lisja-ki so tisti ljudje, ki preganjajo po naših hišah pošte-ne dobre liste in puščajo za seboj smrdljive, kakor „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik“. Naj te ljudi bo-mo v tem letu obračali večjo pozornost.

p Kmetijsko bralno društvo v Jurčevih ima svoj občni zbor 16. t. m. ob 8. uri popoldne pri g. Rižnarju. Po občnem zboru je ve-selica pri gospej Gmilišek; tamburati bodo tam urašili iz Rogoznice, na doevnem redu so tudi govor, petje in šaljava pošta. Prijatelje društva vabi odbor.

p Ormož-ekolice. Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo izreka iskreno zahvalo vsem blagim prijateljem in podpornikom slovenske or-mečke okoliske šole, ki so z denarnimi prispevki in dobroti omogočili najprej tombolo v prid božičnice in potem še božičnico samo, ki se je vršila na naši šoli v nedeljo, 19. decembra 1909. — Denarni prispevki so bili sledeči: tombola z dne 12. decembra 1909 je dala dohodka 168 K 36 h. Nadalje so darovali v denarju: slavna obrajna posojilnica v Ormožu 50 K; v lilo pokojnega gospoda Eranca Hanželiča na Har-deku 50 K; gospod Marko Špec, trgovec v Mariboru 25 K; slavna ormoška posojilnica 5 K; gospod Ciril Geršak v Ormožu 5 K; g. Franc Baumann v Ormožu 5 K; g. dr. Žizek v Ormožu 4 K; g. dr. Geršak v Ormožu 4 K; g. dr. Sočija Magdič v Ormožu 4 K; nadalje so darovali po 2 K: g. Lesjak v Ormožu, gospa Jera Magdič v Pavlovcih, d. g. župnik Ščiber v Pušcinah, g. Franc Masten v Pušcinah in g. Škrinjar v Frankovcih; po 1 K so darovali: g. dr. Serneč, g. Sevajnik, gospa Kalchbrenner, gospa Sever, g. Vaupotič, g. Forbelska, g. Grivec, g. Karba, g. Kandrič, g. Roitz, g. Trop, g. Ivan Sever, g. Veselič v Or-možu; g. Hanželič, g. Škrinjar, gospa Stanič, g. Žinko, g. Kirič, g. d. Podkrajski in Rajšp na Hardeku; g. Anton Igere na Dobravi; g. Pav-linč, Mstjaž Masten, Ivan Trstenjak, Lešničar, Ivan Verhovčak, Mi-belič, Katarina Verhovčak in Košanč v Pušcinah; gg. Jurij Novak, Habjančič, Zličar, Paušner, Lesjak in Panič na Libanji; g. Franc Ko-ciper v Litmerku; gg. Ivan Reich, Bombek, Belac, Jožef Lah, Marija Štuhac, Alojz Kukorec, Martin Kuharič in Filip Reich na Lešnici; 60 h je darovala g. spa Marija Zadravec na Libanji; po 50 h so da-rovali gg. Jakob Novak v Ormožu, Ivan Novak na Libanji, Lah in Bizjak v Pavlovskem vrhu; 40 h je daroval g. Matija Z. brat v Pav-lovcih; po 30 h so darovali gg. Kiki in Koecper v Lešniškem vrhu in Ludorik Vaupotič v Litmerku; 20 h je daroval g. Žnidarč v Litmerku. Nadalje so darovali dobrote za tombolo iz Ormoža: gospodje in gospe: dr. Kristan, dr. Omulec, Gomzi, Starki, Zemljič, Polak, Juršec, Blago-vič, Perko, Lašič, Ludovik Kuharič, Anka Perc, Rakuš, Kovač, Rich-ter, Minisodfer, Fischer, Horvat, Potočnik, Topolovšek, Meznarič in Kreutz; iz Ha deka gospodje in gospe: Hanželič, Škrinjar, Kirič, Pernat, Rosina, Jerke in Rajšp; iz Dobrave gg. Anton Igere, in Šostarič ter gospod. Urška Kutarčič; iz Pavlovec gospodje in gospe: Matija Reich, Zadravec, Krajč, Šostarič, Pšak in Aleksič; iz Pušiac g. Jožef Vaupotič iz Litmerka gg. Jožef Vaupotič. Strojko in Bogša; iz Lešniškega vrha g. Jožef Vaupotič; iz Libanje g. Jaušovec; iz Lešnice: gg. Kosi, Tomaž Prapotnik, Habjančič in Sovič.

Povodim božičnice je bilo obdarovanih vseh 250 učencev orme-ke okoliske šole z različnim blagom za obleko in s šolskimi knjig-mi. Tudi majhen prigrizek je vsak doril. Vsi dohodki so znašali 318 K 46 h, stroški pa okroglo 800 K, tako, da je ostal majhen prebitok. Vsem blagim darovalcem in darovalkam v imenu obdarovane mladine iskrena zahvala!

Šolsko vodstvo slovenske ormečke okoliske šole, dne 9. januarja 1910.

Zahtevajte v gostilnah katoliško, na-rodne liste: Slov. Gospodar, Straža
Naš Dom, Slovenec!

Ljutomerski okraj.

l Shoda poslanca Roškarja, ki sta se vršila zadnjo nedeljo v št. Juriju in pri Sv. Križu na Mur-polju, sta se zelo lepo in mirno izvršila. G. poslanec je mirno in stvarno obrazložil boje slovenskih poslan-cev v državnem in deželnem zboru. Hvala g. poslan-cu za trud in ga zopet vabimo, da pride še v našo sredino.

l Iz Ljutomerske okolice. Prosim Vas, gospod urednik, za malo prostora v „Slovenskem Gospodar-ju“. Brijač sem; ker ni drugega zaslužka, nekaj le bo. Ako mi dovoljujete v vašem cenjenem listu prostorček, vam želim poročati, kako se bo vršila moja nova obrt. Strah me obletava, kako bo, ali boše kaj dela, ali ne. Mislím, da bom, ako mogoče, boljše go-spode na njihovih stanovanjih obiskal. Nisem si še stanovanja najel; kje si ga bom, bom poročal.

l Sv. Križ na Murskem polju. Čebelarska po-družnica za Sv. Križ in okolico je imela dne 2. pro-sinca svoj občni zbor. Volil se je ta-le odbor: Gg.: Martin Kolar, posestnik, Logarovec, predsednikom; Franc Jaušovec, posestnik, Veržej, podpredsednikom; Alojzij Bratina, mladenič, Križevci, blagajnikom; A-lojz Stuhac, mladenič, Staravas, tajnikom; Franc Dunaj, mladenič, Cezanjevci, Franc Vrbnjak, posest-nik, Iljaševci, v osrednji odbor.

l Gornja Radgona. Prav veliko veselje napra-vilo nam je zopet naše bralno društvo s tem, da je na praznik Sv. treh kraljev priredilo tombolo, pri kateri se je veliko število lepih dobrotk razdelilo med v obilnem številu došle goste in somišljenike na-šega vrlo napredujočega društva. Vsi obiskovalci so bili zadovoljni z našo prireditvijo, celo Nemci, ki jih je bilo tudi nekaj med obiskovalci. — Dejstvo, da šte-vilo članov in zanimanje za društvene prireditve ved-no narašča, navdaja odbor s posebnim veseljem. S podvojeno navdušenostjo bomo tudi v bodoče skrbeli udom za potrebno razvedrilo in pošteno zabavo. — Kakor vsako leto, tako tudi letos uljudno vabimo na redni občni zbor „Kmet. bralnega društva“, ki se bo vršil v nedeljo, to je 16. januarja ob 8. uri dopoldne v žitarnici. Pridite: stariši, ki vam hoče društvo po-magati pri vzgoji odrasle mladine; mladeniči in mla-denke, ki vam skuša društvo olajšati pot do prave iz-obrazbe, uma in srea, vas pripraviti za življenja boj!

l Mala nedelja. Generala malonedeljske Narod-ne stranke sta sklicala na dan Sv. treh kraljev za-upni shod, in sicer v gostilni g. Franca Marinič v Radislavcih. Frišlo je okoli 8 mladeničev, in še ti ne od liberalne stranke. In glejte čudo, gospoda prideta in si naročita vina, in zdaj potegne eden iz žepa svo-jo učenost, in kaj je bilo, dopis iz Male nedelje, po-data ga g. Mariniču, naj ga še on prečita. No seve-da, sedaj se obrneta proti nekaterim in jim začneta svojo učenost tajno razlagati, ker javno nista upa-la, morda bi se bil kateri kaj naučil, g. Marinič se-veda pridno pomaga. G. Mariniču želimo, da mu da Bog dočakati še več tako obiskanih shodov in naj drugokrat javno razglaši in še lahko užge par mož-narjev. Gospodu generalu pa želimo, da naj svojo učenost razlagal g. učitelju in svoji liberalni bandi.

Konjiški okraj.

k Zreče. Dne 3. t. m. so se pri nas stopli kmeč-ki fantje in rudokopi. Pri tem je bil Alojzij Spiel u-bit.

k Zreče. Vrli narodnjak g. Martin Kračun je kupil od g. Ludovika Mathieuja posestvo za 37.000 kron. Veseli nas, da je došlo to posestvo zopet v slo-venske roke.

l Vitanje. Slavni vitanjski posojilničarji so prav velikodušni, dobrotljivi in hvaležni. Dva iztisa „Nar. Lista“ so pustili razposlat po celi vitanjski župniji in po vseh sosednjih farah. To je pa res prav po li-beralno, kmečko organizacijo napadati nepremišljeno in strastno, morda še plačevati take napade s prihra-njenimi težko zasluženi denarji vitanjskega kmeč-kega ljudstva, potem jim pa še ta zasmehovanja na dom pošiljati. Bi bili te denarje rajši vitanjski šoli, ki toliko stane, darovali, pa bi bilo vsaj nekoliko kmetu pomagano. Tako ravnanje se samo obsoja in tudi na-še ljudstvo ga bo obsojalo.

k Vitanje. Drvar in še neki posojilniški odbor-nik sta bila tudi nekoliko cerkvena ključarja. Oh, te-daj so bili blaženi časi! Vinograd je bil izborno ob-delan, vino je bilo prav imenitno — res vrle zasl-u-ge sta si ta dva cerkvena ključarja pridobila. Samo prekratko sta službo opravljala. Pa je že tako; kar je tako dobro in vrlo in lepo, ne trpi dolgo. In tako sta Drvar in Kozikar tako hitro kot cerkvena klju-čarja doslužila. Škoda!

k Vitanje. No, hvala Bogu, še za eno zvezdo pri Drvarju smo zvedeli od njegovega tajnika. On je neki (z debelimi črkami je tiskan) odbornik podobno-ra kmečke zveze za konjiški okraj. Tu ste se pa g. Koser menda le premočno zmotili. Ko bi ga bili o-značili kot odbornika celjske liberalne zveze, tedaj bi bila to resnica. Dokler pa Drvar protikmečki stranki pripadajočega tajnika in pa protikmečkih li-stov iz posojilnice ne bo odpravil, ni in ne more biti odbornik naše dične kmečke zveze.

k Vitanje. Vi, g. Koser, se hvalite, da ste do-ber kristjan, ker molite in greste v cerkev. Dobro, to nam dopaše, a zažost to ni. Kažite se dobrega kri-

stjana tudi v javnem delovanju. Ne agitirajte za liberalce, protikmečke poslance, ne razširjajte in ne naročite protikatoliških listov po župniji, kjer jeste kruh katoliških kmetov, ne napadajte duhovnikov po liberalnih listih, ne zaganjajte se v naše kmečke organizacije, ki Vas prav nič ne brigajo, ampak dajte lepo mir Vi, in tudi mi Vas ne bomo več vznemirjali.

k Žice. V nedeljo na dan Sv. Stefana priredila je gđ. M. Gosak veselico s tombolo v prostorih g. I. Gosak. Čisti dobiček tombole namenila je darovati ubogim žiškim šolarjem, kar je tudi izpolnila. Izrekam v imenu šolarjev prisrčno hvalo. Čistega dobička je bilo K. Radoveden sem, ako se bode nekdo drugi tudi spomnil ubode mladine pri prireditvi tombole. **Žičan.**

Cellski okraj.

c Celje. Zaradi nameranih novih doklad na pivo so pivovarnarji v velikih skrbih. Doklada znaša 1 krajcar na liter. Vsled tega se da doklada pri gostilničarjih zelo težko razdeliti. Če piješ četrt piva, morala bi se cena zvišati za 1 četrt krajcarja ali za pol vinarja. Tega zvišanja gostilničar ne more upejati, ker takih denarnih drobcev nimamo. Ne bo torej nič drugega ostalo, kakor da bodo vzeli doklade pivovarnarji nase. Zato pa hodijo po Savinjski dolini sedaj prijatelji pivovarnarjev ter govorijo o hmeljarjih, mislijo pa pivovarnarje in njih žepa.

c Dol pri Hrasniku. Tukajšnje prebivalstvo želi, da bi bila naša pošta ob uradnih urah vedno odprta.

c Savinjska dolina. Človeki mora biti pa res že popolnoma posurovel, da mu tekne pisava „Narodnega Lista“. Kaj vse ta list natvezi svojim ljubim naročnikom, se mora pač že vsakemu, še količkaj pametnemu človeku gabiati. Poročilo o sv. misijonu v Zalecu presega res že vse meje. Žalčani so si s tem v zgodovini zaznamovali veliko črno piko, katere ostane neizbrisna v zgodovini žalskega trga in je tudi vsi Roblekovi rožniverci ne pokrijejo. S studom in gnjusom se vam mora človek obrniti od takšnih ljudi, ki pač doje na tako nizko stopinjo izobraženosti, so popolnoma podivjani in nimajo nikakoršnega spoštovanja več do Boga, sv. vere, njegovih namestnikov in zlorabijo nauke svete vere v svoje protiverske, strankarske namene in hočejo po „ovinkih“ begati ljudstvo. Zato pa vsi Žalčani, ki obojate nečuvstvo podivjanost te klike, stojte trdni na braniku naših krščanskih svetinj. Ne pustite blatiti in oskrnjati večno zgradbo cerkve sv. Petra, in bodite prepričani, da mi okoličani gledamo zaupno na vas in vas bomo vsikdar podpirali.

c Zalec. Zalski župan, ves njegov štab in podrejeno uradništvo so se pri zadnjih izgrelih povodom svetega misijona pokazali popolnoma nesposobne, vzdrževati red in mir, ter so bili popolnoma brez moči, da bi preprečili izgrede. Je pač že star mladenič in mu moči pojemajo. Zatorej volilci, pri občinskih volitvah, izgovorite besedo in ne volite teh, katere vam žalski muzikanti priporočajo.

c Gotovlje. Gotoveljski dopisnik „Narodnega Lista“ baje že zopet ni zadovoljen z dopisnikom „Sl. Gospodarja“, Tonetom Gotovljskim. Kar groza ga spreha, da si upa ta pritlikavi velikan, veleum in um 20. stoletja še katero blekniti našim zavednim naprednjakom 20. stoletja v nasvet. Zvonec pa še vedno nosi v občini; če prej sam ne umrje, pride mogoče še tebi z njim na vrata potrkati, ker mežnar le še vedno ostane in mu je v čast ta naslov. No, kar se pa cest in potov tiče, pa še tako lahko počakamo. Dvajseto stoletje nam obeta veliko preobratov v zrakoplovstvu. Mi pa smo napredni, omislimo si prvi zrakoplovno vožnjo, potem pa ne potrebujemo ne cest, ne potov, ne mostov, ne brvi. In pride lahko zopet kak veleum mostove podirati, in nikdo ga ne bode zato preganjal. Zato pa le potrpite in nikar ne zamerite preveč svojemu večno dobro želečemu

Tonetu Gotovljskemu.

c Petrovče. Katoliška ženska organizacija, katero vodi v celjskem okraju priljubljena in res milostljiva gospa starogrofinja Salm v Novem celju, rodi lepe sadove. Bolniki dobivajo postrežbo, ukaželnim deklicam se poiščejo dobre hiše, revežem se pomaga. To se je pokazalo tudi zadnji ponedeljek. V krasno okrašeni sobi novoceljskega građa stalo je veličastno božično drevo. Okrog njega je bilo zbranih ondi 50 podre potrebnih otrok in odraslih. Sprejemali so iz dobrotljivih rok plemenitih Salmov in baronice Buton mnogovrstna darila, ki jih je oskrbela visoka voditeljica dobro uspevajoče ženske organizacije. Z obliko in drugim darovi obloženi otroci in revčki so pazljivo sledili besedam, ki jih je govoril o pomenu te prireditve šempeterski župnik dr. Jančič. Koncem so navdušeno zaklicali vsem navzočim in nenavzočim dobrotnikom: Bog povrni. — Dal Bog, da ženska organizacija krepko uspeva, klije in cveti!

c Galčica. Bližajoče se občinske volitve v naši občini dajo mnogo nepotrebnega posla znanim Narodnim strankarjem. Tako je nekega adventnega dne znani možakar iz Pirešice šel na Lopato krave kupovat. Sicer vemo, da se krave potrebujejo, ker je v Pirešici že dolgo mlekarska zadruga brez mleka in tudi brez življenja. Ustanovljena je bila pred deželnozborskimi volitvami, mleko bi se pa dobilo, ako bi se volili napredni župan. Ker ne vemo, če je imel resno misel, narediti kupčijo, mislimo, da je samo mnogo po

praševal, zraven agitiral, da se mu je grlo posušilo; zato si ga je šel v gostilno močiti, in ker se v gostilni dobe ljudje, s katerimi se da govoriti, se tudi lože agitira. Nekateri ljudje pravijo, da je včasih sprememba dobra, zato si tudi on in pa še morda kateri drugi misli, ako nas v Petrovčah zamenjajo z drugimi, smo za v Vel. Pirešico dobri. Saj na Ogrskem sestavi Lukač ministrstvo, zakaj bi pa v Pirešici občinskega zastopa ne „Pireški“. Samo to je križ, ker imamo še tudi mi besedo in bomo naredili križ preko njihovih računov. Za danes dovolj, prihodnjič več.

c Sv. Peter v Sav. dolini. Dobrleška Tone in solski Jože se grozno jezita, da Tamerčev novorojenec nosi novo ime Stefan, ne pa Franc Karol. V celjskem brezverskem listu pravita, da je sedaj „vera ubita“. Liberalna velikan, le ne vznemirjajta se, Stefan je čisto lepo ime, tudi če ga vidva gospoda „s splošno človeškega stališča“ pogledata.

c Rečica. Med tukajšnjimi kmeti so dobili gg. poslanci S. K. Z. veliko zaupanje vsled krepkega nastopa proti zvišanju doklad na direktne davke. Davke imamo že tako velike. Boljše je na vsak način, da se zvišajo doklade na pivo. Nikdo ni prisiljen, da bi moral piti pivo, davek pa hočeš ali nočeš — moraš plačati.

c Rečica. Dne 10. t. m. smo pokopali kot prvega v letošnjem letu najstarejšega moža v župniji, Janeza Pinter. Bil je že v 95. letu. (N. v m. p.) — Tukaj imamo poštnega sela, ki vsaki dan razen nedelje, raznaša pisma, pa vendar se pripeti, da obtiči pismo po 10 dni na pošti. Pretečeno nedeljo je neko pismo celi mesec ležalo. Te razmere se morajo odstraniti, sicer bomo primorani, drugače nastopiti.

c Gomilsko. Tukajšnje bralno društvo nam je priredilo v nedeljo, dne 9. t. m. popoldne v društveni sobi zanimivo predavanje o avstrijskem državnem zboru. Predaval je g. jurist Stanko Virant jako obširno, zanimivo in poljudno. Vsi navzoči smo z največjim zanimanjem sledili njegovim podučnim predavanjem. Bodi mu izrečena tem potom iskrena hvala, ter se mu lepo priporočamo, da nas še skoro počasti s sličnim predavanjem.

c Gomilsko. Bralno društvo priredi dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne svoj občni zbor. Obenem bo pa tudi imel pododsek bralnega društva „Orel“ svoj prvi občni zbor. Dnevni red bode jako zanimiv. Predavat pride odposlanec S. K. S. Z. iz Maribora, g. dr. Hohnjec, znan kot jako priljubljen govornik. Vabimo vas moče, žene, posebno pa tebe, mladina, da se udeležite polnoštevilno zborovanja ter se oklenete našega društva, da se prepričate o našem koristnem delovanju, ter da si tako skupno načrtamo nadaljnja pota na polju samoizobrazbe in delujemo skupno za procvit prave narodne omike. Kličemo vam dragi prijatelji in prijateljice poštenega razvedrila: Na svidenje v Društvenem domu! **Odbor.**

c Žusem. V naši občini bo dobil letos lahko vsak pravico lastnega lova na svojem posestvu, samo oglasiti se je treba pri občini do 13. februarja in prinesiti zemljiško polo. Tako je bilo oklicano pri naši cerkvi. Zdaj pa nosijo posestniki svoje zemljiške pole na občino in tajnik jih zbira, da jih ima že cel kup. Zares je tudi nabiti oklic c. kr. okrajnega glavarstva Celje, da naj vsi, ki imajo po par. 4. novega lovskega zakona pravico do lastnega lova, se do 13. februarja oglašijo; a ta paragraf tirja, da mora imeti vsak najmanj 100 oralov ali 115 hektarov skupnega posestva. Ubogi ljudje, ki se dajo tako za nos voditi.

c Braslovče. Ko sta poslanec Roblek in dr. Kukovec priredila tukaj protestni shod zaradi postopanja naših poslancev, pač nista hotela povedati, da bomo k deželnemu dolgu na en način morali le tudi mi prispevati, ampak dejal je dr. Kukovec, da ga naj, ker so ga nemški poslanci sami naredili, tudi sami Nemci brez Slovencev plačajo. Na vprašanje, ali smo mi davkoplačevalci potem prosti, če slovenski poslanci pri deželnem proračunu odredijo udeležbo, je dejal, da ne zna toliko čarati, da ni čarovnik. Spoznali smo kmalu, kaj je glavni namen temu protestu; če bi bilo g. Robleku kaj za braslovške hmeljarje, bi bil to lahko že pokazal drugikat. Spominjamo se le na neko sejo, ko je le žalski hmelj tako zelo naprej tiščal, četudi je razstava potem pokazala, da imamo Braslovčani tak, če ne boljši hmelj. Gospodje, pravega, pozitivnega dela želimo od vas, potem pa pridite in nam povejte, da ste res kaj za nas storili, in mi vam bomo hvaležni. Ne prihajajte pa k nam edino z namenom, da bi hujskali proti kmečki stranki. V tej stvari vam že naprej povemo, da vam ne verujemo, ker zaupamo svojim kmečkim poslancem.

c Braslovče. Pretečeni teden smo brali smrtno naznanilo, nabito na vratih hmeljskega skladišča, ki je naznanjalo, da je dne 31. decembra umrl v Zatecu na Češkem Savinjsčanom znani žid Ebstein. Bil je menda eden najboljših iz te vrste ljudi, ker je vsako leto daroval nekaj za tukajšnje šolsko kuhinjo in za razna druga društva. Kar pa je posebno pomenljivo pri njem, je to, da je vedno plačeval hmelj po najboljših cenah in ni izžemal ljudi, kakor nekateri žalski kršeni in nekrščeni židje.

c Sv. Jurij ob Taboru. Občinske volitve, ki bi se bile morale vršiti novembra l. l., a so bile vsled legarja odložene, bodo v petek in soboto, 21. in 22. januarja.

c Sv. Jurij ob Taboru. Bralno društvo ima za letos ta-le odbor: Jos. Lončarič, predsednik; Frano

Zdolšek, namestnik, Al. Čulk, tajnik; Fr. Lukman, blagajnik; Frano Lesjak in Anton Rančigaj, odbornika. Društvo je napredovalo posebno s tem, da je ustanovilo telovadni odsek „Orla“, ki se lepo razvija, o čemer so se člani društva prepričali na občnem zboru, na katerem so nastopili „Orli“ s prostimi vajami.

c Ojstriška vas. Tifus še ni ponehal. Zahteval je zopet eno žrtev, učenko Julijano Hanžičevo.

c Kdo si? Zelo poučljivo bo za hmeljarje, ako pogledajo na moče, ki hodijo sedaj okoli po shodih, da agitirajo proti dokladam na pivo. Najprej Roblek. On ima akcije žalsko-laške pivovarne. Potem baron Knobloch. On ima hčer pivovarnarja Reininghauza. Dr. Kukovec. On je celjski advokat in znano je, kako hrepnijo celjski advokati, da bi si kaj zaslužili pri žalsko-laškem pivovarniškem podjetju. Tem možem ni tesno pri srečanju zaradi hmeljskih cen, ampak boje se, da bodo morali pivovarnarji prevzeti nove doklade naše. Za tem grmom tiči zajec.

c Sv. Vid pri Grobelnem. V minotem tednu smo izročili materi zemlji rajnega Frančiška Kokot, posestnika v Ponkviči, v 72. letu starosti. Po dolgi in zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, zapustil je dne 2. prosinca to dolino solz. Kako je bil priljubljen, kazal je njegov pogreb, ki je bil nad vse krasen. Vsakdo pa je bil do solz ginjen, ko je videl njegove sorodnike, oziroma hčerke, se težko ločiti od njegovega groba, kar je kazalo, kako so ga iskreno ljubili.

c Kat slov. izobraž. društvo na Vranskem ima v nedeljo po večernicah občni zbor.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Tukajšnje „Katoliško bralno društvo“ ima v nedeljo, dne 28. prosinca svoj redni občni zbor v katoliškem domu. Na vsporedu je poročilo starega odbora o delovanju društva in volitev novega odbora. K udeležbi vabi **Odbor.**

c Braslovče. Zahvala. Na praznik sv. Treh Kraljev se je v Braslovčah veselica, ki je prav dobro uspela. Iz čistega dobička je prejela tukajšnja šolska kuhinja lep prispevek v znesku 70 K. za kar podpisano šol. vodstvo dotičnim prirediteljem zlasti g. dr. Cervinku izreka v imenu šolske mladine najpriprčnejšo zahvalo.

Sol. vodstvo v Braslovčah, dne 11. jan. 1910.

c Zibika. Gospod Simon Strenkl, učitelj v pok. in posestnik na Tinskem, daroval je o Novem letu zbiški šoli za šolske knjige 20 K. Za ta dar se najpriprčnejše zahvaljuje: šolsko vodstvo Zibika

c Kmetijska podružnica za Zadrebško dolino ima v nedeljo dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. spe Marje Mikuš v Gorjem gradu občni zbor po sledečem vsporedu: 1. Otvoritev po predsedniku. 2. Predavanje o obovalnega učitelja g. Fr. Gorčiča. 3. Tajnik vo poročilo o delovanju podružnice l. 1909. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Volitev dveh pregledovalcev računa. 6. Volitev del. gator za glavno zborovanje c. kr. kmetijske družbe. 7. Vplačevanje udnine in sprejemanje novih udov. 8. Razni predlogi za glavno zborovanje c. kr. kmetijske družbe. 9. Sklepi. K prav obilni udeležbi vabi vse ude podružnice in prijatelje kmetijstva **Odbor.**

c Kat. slov. izobraž. društvo v Podbetrku naznanja svojim članom, da bo imelo v nedeljo dne 16. januarja 1910 ob 6. uri zvečer v društveni sobi svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Pripravlja se tudi „društveni večer“ na svečnicu z bogatim in zanimivim vsporedom.

Brežiški okraj.

b Artiče. Na praznik Sv. treh kraljev vršil se je tukaj v župnišču ustanovni shod izobraževalnega društva, ki se ga je udeležilo nad 100 samih mož in mladeničev; radi pomanjkanja prostorov tokrat niti ni bilo mogoče povabiti tudi žene in dekleta, a gotovo jih bo pristopilo veliko število. Na shodu je kot zastopnik S. K. S. Z. govoril g. kaplan Spindler iz Brežic o važnosti in ciljih izobraževalnega dela naših društev. Ko je domači g. župnik razložil društvena pravila, je takoj pristopilo veliko zborovalcev, ter se je izvolil odbor, ki naj skrbi, da bo društvo lepo procvetalo.

b Podsreda. Zopet so nas udje kat. slov. izobr. društva pretečeno nedeljo presenetili z dvema predstavama. Saljiv nastop fantov je vzbudil občno veselje med mnogoštevilnimi poslušalci. In uboga Marta! Kako so jo razni obiski spravili ob toliko zaželjeno „Časico kave“. — Čestitati vam moramo, fantje, čestitati vam, dekleta; dobro ste napravili vsi skupaj. Tudi deklamaciji ste bili dobri. Govori se, da uprizorita na novem lepem odru (katerega slika domači slikar g. Brudermann), krasna igra s petjem „Dve materi“. Mi jo z veseljem pričakujemo.

b Podsreda. Prav olikano, kajne, in zelo priporočljivo za učitelja je, če se tako daleč spozabi in na trgu nahruli vrlega, poštenega tržana, pristaša katoliške stranke, popolnoma brez poviha s smrkovec, podrepnik, kakor je storil nek učitelj dne 6. januarja zvečer. — Žalosten pojav to.

b Kozje. Umrla je na sv. post, dne 24. grudnia minolega leta gospa Marija Cirngast, soproga dobro znanega protestantskega odvetnika Rihart-a Cirngast-a. Rajna gospa je bila protestantske vere in se ji ni nič zvonilo. Bolehala je že dalje časa. Njeno truplo so odpeljali na Koroško v Beljak.

b Kozje. Tukaj se je osnovala požarna bramba s slovenskim poveljem. Tako je prav, naj ji sledijo še drugi!

b Planina. Umrl je dne 3. t. m. prevžitar Jože Seško, star 84 let. Bil je dober gospodar. Leta 1852. je bil rajni sprejet k o. kr. orožnikom na Italijanskem, kjer je ostal 4 leta, potem je prevzel gospodarstvo. Občinstvo ga je zelo čislalo, vsled tega je bil takoj izvoljen v občinski odbor, naposled je bil izvoljen za župana; bil je župan 12 let. Občinski cenilec je bil do smrti. Zlasti za ustanovitev nove samostojne župnije tukaj na Planini si je rajni veliko prizadeval. Dostikrat je vskliknil: o, da bi jaz le tako dolgo živel, da bi mi domači novostavljani župnik prinesli zadnjo popotnico! To se je dne 2. t. m. res zgodilo. Mimogrede bodi tudi povedano, da je bil ud

in zvest pristaš Slovenske kmečke zveze. Za njim žaluje cela župnija in 6 dobro preskrbljenih otrok. Dal Bog, da bi se videli nad zvezdami!

Velika nesreča v Rablju.

V Rablju na Koroškem se je dogodila dne 8. januarja velika nesreča. Radi posutja enega rova v rudarskem polju se je pogreznila v zemljo cela bolnišnica. Pri tem je baje zgubilo življenje 7 oseb. Minister za javna dela je takoj odredil, da se imajo podati na lice mesta, da poizvejo o vzrokih nesreče in odredijo, kar bi se smatralo v varno-tnem oziru potrebno, načelnika za upravo rudarskega obrata in za rudarsko-policijske zadeve, ministerialni svetnik pl. Pone in rudarski svetnik Rothy, dalje inspekcijiski uradnik rudarske oblasti v Celovcu rudarski svetnik Oborny. Ministrstvu za javna dela so došla sledeča podrobna poročila o nesreči:

Državna rudniška bolnišnica se je udrila naenkrat, brez vsakega prejšnjega znamenja. Poslopje se je udrlo v razpoklino, ki je prilično 50 m globoka in 10—15 m široka in ki je bila takoj po pogreznjenju napolnjena z vodo potoka, ki teče tod mimo le malo metrov oddaljen.

Pri nesreči so našli smrt zdravnik bratovskega zaloga, Vesely, žena z otrokom, dve dekli, ena postrežnica in en upokojen orožniški stražmešter, ki je stanoval v hiši, skupno tedaj 7 oseb. Neki 16 leten deček se je rešil le s tem, da je skočil skozi okno, ko je videl, da se hiša pogreza.

Delavci so namreč v rudniku razstreljevali skalovje. Ravno kakih 10 metrov pod hiše, ki se je pogreznila, se je vtila voda v rudnik na delavce. Ti so le z največjo težavo rešili svoje življenje. Tisti, ki so bili 100 m globoko pod zemljo, so že stali do vrata v vodi in niso mogli iz rudnika, ker je bilo dvigalo pokvarjeno. V rudniku je bilo kakih 100 delavcev, večinoma Slovencev.

Zunaj se je zbralo vse polno ljudstva. Žene in otroci so obupano jokali in vpili: „Kje je moj mož“, kje je moj oče“.

Končno je prišla pomoč in posrečilo se je delavce rešiti.

Prišli so tudi vojaki, ki delajo noč in dan. — Rudnik je last grofa Hugona Henckla.

Delavci so večinoma Rabelj zapu-tili. Vsled kopanja v rudniku je namreč Rabelj ves podkopan in se ljudje ne več ne upajo tam prebivati. Hiše v Rablju stoje na tleh, ki jih ne morejo več nositi. Tri hiše so že vse razpokane in se bodo brez dvoma pogreznuje, kakor trinadstropna bolnišnica.

Rabelj leži zapadno od Mangarta v okrajnem glavarstvu beljskem na cesti iz Trbiža na Predil. Prebivalcev ima kakih 900; južno od Rablja je lepo rabeljsko jezero. V rudniku so kopali svinčeno in cinkovo rudo.

Dr. Kukovec rešuje kmete bernje?

„Narodni List“ prinaša poročilo g. dr. Božiča na glavnem zboru Narodne stranke dne 9. decembra 1909. Med drugim hvali g. dr. Kukovca, ker je stal v deželni zbor predlog za odpravo bernje duhovnikov. S tem hoče dokazati, da je g. dr. Kukovec velik prijatelj kmeta, ker ga bo rešil nezgodnih bremen? Kakor z drugimi, se je g. dr. Kukovec tudi s tem predlogom pred celim deželnim zborom blamiral in pokazal nevednost postavim sklepov iz prejšnjih let deželnega zbora. G. dr. Kukovec tudi ne pozna dvornega odloka z dne 16. novembra 1827 št. 29.550, ki odločuje, da so pisane bernje, naj si bodo v zemljiški knjigi pisane ali ne, stalno breme zemljišča po svoji naravi. Štajerski deželni zbor pa je že prej — ko so se študenti Kukovec, Božič, Spindler in Lesničar radi videli duhovnika, posebno ko je segal v žep — sklenil na predlog liberalnih nemških poslancev, da se pisana bernja da odpraviti le p o t o m o d k u p n i n e i n d a m o r a v s a k, s p i s a n o b e r n j o o b t e Ź e n ž u p l j a n b e r n j o o d k u p i t i, č e v o b e d i n i l e e d e n p o s e s t n i k, k i i m a p i s a n o b e r n j o, z a h t e v a o d k u p n i n o. A k o t e d a j d r. B o Ź i č i n d r. K u k o v e c t r d i t a, d a s e b o v s l e d t e g a p r e d l o g a z a p i s a n a b e r n j a o d p r a -

vila, mečeta kmetom le pesek v oči z namenom, da bi se kazala kot velika prijateljka kmetov. Kaj ju briga postava, ki določuje, da se brez odkupnine ne more nikdo bernje rešiti!

Zakaj pa kmetje vkljub te, za rešitev ugodne postave, še v mnogih župnijah bernje niso odkupili? Čujte gospoda okrog „Narodnega Lista“, zato, ker kmet mnogo lažje daje nekoliko žita ali vina, kakor denar, do katerega posebno dandanes težko pride. Iz tega ozira tudi duhovščina ni zahtevala odkupnine, dasiravno bi bilo za duhovnika veliko prijetneje, svoje plačilo dvigniti pri davkariji, kakor se za istim truditi po župniji.

Dr. Božič je na shodu govoril dalje: „Duhovščina nastopa naravnost kruto v izterjevanju tega davka: tožnje zaradi bernje so v kozjanskem okraju na dnevnem redu.“ G. dr. Božič je govoril tukaj zopet neresnico. Saj ni znano, da bi se v kozjanskem okraju zaradi bernje v kateri drugi župniji tožilo, kakor v St. Petru pod Sv. gorami. Pa tudi tukaj niso tožbe na dnevnem redu. Prva tožba se je vložila pred štirimi leti, ker se je bivši enodnevni predsednik Narodne stranke takrat še po nauku „Štajerca“ branil bernjo plačevati. Letos pa je dobil dotični posestnik odlok c. kr. namestnije v Gradcu, da je dolžan pisano bernjo izročiti, in sicer za vsa ostala leta nazaj. V teku leta 1909 pa se je branilo bernjo dati 10 posestnikov. Oznani se jim je v cerkvi, naj prinese bernjo ali se vsaj opravičijo, da se izognejo nepotrebnih sitnob. Ker tega niso storili, se je prosilo c. kr. okr. glavarstvo, naj od dotičnih posestnikov bernjo izterja. Ako se v teku večih let le dvakrat vložijo tožbe, so li tedaj tožbe že na dnevnem redu? Kdo pa je tega kriv? Nihče drugi kot Narodna stranka, ki je na shodu v St. Petru kmete naravnost pozivala, naj duhovnikom ne dajejo nobene bernje, naj jih odpodijo od hiše, kadar po bernjo pošljejo. Tako je tudi vedno hujškal „Narodni List“. Ali ni to najostudnejša lopovščina gotovih ljudi, ki najprej šuntajo zoper veljavne zakone, a ko vidijo slabe posledice svojega počenjanja, pa valjajo krivdo na duhovščino? Proč s tako neznačajnostjo!

Da se pa celjski doktorji ne bodo izgovarjali, češ, da smo imeli v mislih le prostovoljno bernjo, katero kmetje po nekaterih župnijah svoji duhovščini dajejo, jim naravnost povemo, da naš kmet ni tako zabit, da bi ne vedel, kaj je „prostovoljno“. Saj dobro ve, da se prostovoljne bernje reši le z besedo: „Nič ne dam,“ pa je stvar gotova; kmet je bernje rešen brez celjskih doktorjev, brez Spindlerja in „Narodnega Lista“.

Kadar bom imel čas, bom pa g. dr. Kukovca še posebej podučil, kako je pisana bernja nastala in zakaj se je brez odkupa ne more rešiti nobena kmetija, ki je z njo obremenjena.

Najnovejše novice.

Deželni zbor. V seji dne 11. t. m. je dr. Kukovec utemeljeval svoj predlog o učenem jeziku na ljudskih šolah, da se postavno določi, da sme slovenski otrok le v slovensko, nemški pa v nemško šolo. Ob koncu svojega utemeljevanja je izjavil, da nikakor ne zahteva, da bi se ta postava uvedla, vendar pričakuje, da predlog odkažejo učenemu odseku. Nemški poslanci so se seveda začeli spogledovati in so rekli, da predlagatelj sam nima resnosti s svojim predlogom. Posledica tega je bila, da celo nemški krščanski socialci in zastopniki veleposestva niso glasovali za odkazanje v odsek in je torej predlog propadel. — Včeraj je poročal posl. Pišek v imenu deželno-kulturnega odseka o pobratnih gradbah Pake v šoštanjskem okraju. Sklenilo se je, da se naroči deželnemu odboru, naj takoj stori potrebne korake, da se odpravijo v poročilu navedene napake, naj jih prouči in v prihodnjem zasedanju o tem poroča. Nadalje je poročal posl. Pišek v imenu istega odseka o uravnavi Mislince do njenega izliva v Mežo pri Spodnjem Dravogradu. Deželnemu odboru naj se naroči, da takoj začne z uravnavo Mi-linje. Deželni odbornik

Stallner je omenil k temu, da se takoj ne more začeti z uravnavo, ker se mora deželni odbor še pogajati z vlado. Ko je na to še posl. dr. Verstovšek prosil, da se zadeva pospeši, se je predlog v smislu pojasnila deželnega odbornika Stallnerja sprejel.

Študenti pri Mariboru. V soboto, dne 15. januarja priredi naše izobraževalno društvo zvečer ob šestih predavanje. Govoril bo dr. Hohnjec o strokovnih društvi.

Soc. tečaj se vrši dne 24. in 25. januarja v Smarju pri Jelšah. Mladenci, agitirajte!

Hoče pri Mariboru. Katoliško bralno društvo v Hočah ima dne 23. januarja svoj redni občni zbor s sledečim vnapredom: 1. Poročilo tajnika, 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo knjižničarja, 4. pristop novih članov, 5. volitev novega odbora, 6. slučaja, 7. pedučno predavanje. Vabljeni ste vsi možje in mladeniči, žene in dekleta! — Odbor.

Vabilo k letnemu zborovanju c. kr. kmetijske podružnice slovenjgraške, katero se vrši v nedeljo, dne 16. prosinca t. l. ob deseti uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Slovenjem Gradcu. Dnevni red: 1. Pozdrav navzočim in poročilo predsednika. 2. Poročilo o delovanju podružnice v letu 1909. 3. Volitev dveh pregledovalcev računov. 4. Volitev podružničnega odbora za prihodnja tri leta. 5. Volitev poslancev k 87. glavni zborovanju družbe v Gradcu. 6. Predlogi in nasveti za 87. glavno zborovanje. 7. Vaprejem novih udov in vplačevanje udnine za leto 1910. 8. Splošni predlogi. 9. Brezplačno zbiranje poljedelskih predmetov. Ker je med splošnimi predlogi tudi pogovor o uravnavi Mislince vabi vse ude podružnice in prijatelje kmetijstva k prav obilni vdeležbi odbora.

Vestnik mladinske organizacije.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Na novega leta dan bila je pri nas kanonično ustanovljena mladeniška Marijina družba. Mogočno je odmevalo po naši prijazni dolini veselo pokanje topičev in slovesno zvonjenje je radostno pozdravljalo zaželjeni dan, ki nam naj ne bo samo prvi dan novega leta, temveč dan, ki nam naj donese tudi novega življenja v naše mladeniške vrste. Med slovesno sv. mašo nov. leta dan imeli smo skupno sv. obhajilo, katerega se je na prijazno povabilo č. g. župnika udeležila velika večina fantov iz cele župnije. Po poldan bil je slovesni sprejem v družbo; pristopilo je takoj 77 mladeničev. Lepi zgled teh privablja še tudi druge, da šteje družba do danes že 96 članov. Mladenci! Oklenimo se trdno naše družbe, katera naj nam bo zvezda vodnica na potu do prave krščanske prosvete in omike!

Listnica uredništva.

Gg. dopisnike, ki v tej številki ne najdejo svojih dopisov, prosimo potrpljenja. Vse žalibog ni šlo v list.

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocečnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 200 K.
Niklasta remont-ura K 2-50
Pristna srebrna ura „ 7-
Original omega ura „ 18-
Kuhinjska ura „ 4-
Budiljka, niklasta „ 2-
Poročni prstani „ 2-
Srebrne verižice „ 2-
— 3 leta jamstva.

Theod. Fehrenbach
urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26.
Kupujem zlatnino in srebo.

Učenec v trgovino s papirjem in galanterijskim blagom se sprejme takoj pri trditvi Vilko Weigl, Maribor, Gosposka ulica 33.

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

Uradne
— **zavitke**

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

priporoča
Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročilo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojnje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Pojasnila o inseratih daje

appravništvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 8. januarja 1910.

Gradec . 84 6 86 41 20
Dunaj . 50 52 35 22 47

Vsak dan 10—20 K zasluži
vsak brez truda in brez predznaka. Pošljite takoj svoj naslov na: Schaechter, Dunaj 104, Postfach 46. 936

Posestve se prodaja blizu državne ceste z novim trstjem, s hišnim in kmetijskim poslopjem v dobrem stanju, 7 oralov zemljišča, za 5200 kron. Poste restante št. 250, F. P. Praukolovo, Vojnik. 960

Fotografični aparat v dobrem stanju format 18x24, tudi 12x16 z objektivom iz inozemske trdke v Mitvidi na Saskem aparatu extra rapid Nr. 3, ki je sam valjal 64 bron, se vse skupaj tudi krativ, z dvema dvostranskima kasetama samo zavoljo premembe stauu po ceni prodaja. Kje, pove upravnistvo. 970

Zdrave delavke in tudi delavci dobijo v tovarni za vžigalnice v Rušah pri Mariboru trajno delo in tudi prosto stanovanje. 1002

Pri Sv. Bolfenku pri Središču se dobi služba orglarja in cerkvenika do 1. maja t. l. ali po dogovoru se pred. Sprejme se le neženjen oeciljanec 4

Hiša v Gornjem Pobrežju, 15 minut izven mesta Maribor, na okrajni cesti, z velikim vrtom, lepim sadnim drevjem in okoli 1 oral polja se radi smrti po ceni prodaja. Natančnejše pove Franc Divjak, kolarski mojster, Spodnje Pobrežje h. št. 78. 7

Velika enonadstropna hiša, trgovina z mešanim blagom, v večjem trgu na Spod. Štajerskem, na zelo dobrem mestu se radi smrti takoj ugodno prodaja; kje, pove upravnistvo. 1009

Močenje postelje!
Ozdravljenje takoj Starost in spol naznaniti. Pojasnila zastoj. Zavod Aeskulap št. 523, Regensburg na Bavarskem. 15

Kovačnica na dobrem mestu v Gornjemgradu, koja že obstoji nad 40 let, se da v najem vsled smrti prejšnjega. Več pove Franc Sarb v Gornjemgradu. 12

Malo posestvo je na prodaj eno uro od postaje, od žup. cerkve 5 minut, na lepem kraju, hiša stoji sredi krasnega vrta in zraven ceste, dva hleva in zraven polja kozolec. Okoli vrt je nasajena vinska trta, polja in družega zemljišča tr gozda je devet oralov, stanovanje je primerno za vsakega obrtnika, trgovca ali tudi za kakega tovarnarja, je v sredi velike vasi. Več pove F. Mastnak, vas Račica št. 6 žup. Loka pri Zidanemmostu. 17

Pridna in delarna deklica, stara 17 let, se je 3 in pol leta na de učila šivati, se želi popolnoma izučiti ali delati kot pomočnica kje v mestu, seveda pri taki, katera zna slovenski. Naslov v upravnistvu. 18

Gostilna in mala trgovina se da z vsemi opravami, tudi 4 orali posestva, tik cerkve, v najem. Mesarji imajo prednost, ker je mesnica in ledenica. Kje, izve se v upravnistvu. 10

Pridnega, poštenega učenca sprejme g. Melhijor Klukočevnik, pekovski mojster, Meljska ulica št. 14, Maribor. 22

Išče se posestvo, obstoječe iz najpotrebnejšega gosp. posloplja, z inventarjem (fundus instruktus) ter polje, travniki in gozd eventualno tudi vinograd v izmeri 10 do 15 oralov. Skupaj se držemu posestvu prednost. Ponudbe z opisom lokalnih razmer pod naslovom: Anton Janc, čebelar v Ravnem, p. Krško. 13

Na Spodnjem Štajerskem v lepem kraju se prodaja hiša s 3 sobami, 2 kuhinji, 2 kleti, hlev za 4 glave živine, 4 svinjski hlevi s cementom zidani, okoli hiše lepe brajde z izabelo zasajene, lep sadovnjak, lepo travnišče za krave rediti, nekaj orane zemlje, za svinjko rejo po vrhu dobrodoči konsignacni, trgovina, gostilna, žganjarija, tobak, znamke, koleki, najbolj primerno za kakega trgovca. Kdor želi kupiti, zve naslov v upravnistvu Slov. Gosp. Cena je 7000 kron. 9

Prodaja se posestvo v Vukovskem dolu št. 17, obstoječe iz američanskega vinograda, njiv in sadovnjakov. Posestvo meri okoli 7 oralov. Zve se pri lačnici Mariji Požarnik, Zg. Hlapje št. 44, Sv. Jakob v Slov. gor. 26

Posestvo pri Pesnici na lepem kraju s 6 orali zemlje, hiša, vinograd, sadovnjak, njiva in gozd se po ceni prodaja. Naslov v upravnistvu. 29

Služba išče kuharica za gospodinjstvo v kako župnišče ali drugo privatno hišo. Naslov v upravnistvu Slov. Gospodarja. 27

Za viničarja ali za gospodarskega nadglednika želi priti takoj ali po dogovoru. Naslov v upravnistvu Slov. Gospodarja. 25

Krščanski stariši bi radi dali svojega fanta ključarske obrti se učiti v katerem trgu ali na dečeli. Naslov v upravnistvu. 32

Iščem organist, ki ob enem opravlja tudi mežnarsko službo, se takoj sprejme. Župni urad Leskovec pri Ptuj. 33

Prodajam prostovoljno lep, popolnoma zasajen in rodovit vinograd s poslopjem bham in prešnico. V vinogradu se leto dobi 130 140 veder vins. Leži v lepem, zdravem, vinorejskem kraju v Prekopni pri Zdolah. Cena nizka. Vpraša se pri Francu Pleterski gostilničar in slikar, Rajhenburg. 128

Štefan Kaufmann

trgovca z železom 23 v Radgoni,

prilogača najboljše ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi

Nasim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo. 29

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odličila in častni diplom k zlati kolajni. ..

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izoboren okus. Nad 6000 zdravniških pričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2:60 in po 1 l & K 4:80.

Slovenci! Slovenke!
Razširjajte „Slovenski Gospodar“!

Želodčni likèr

je najboljšje krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga imá,
Ima zdravje demá!

Ljudska kakovost lit r K 2:40.
Kabinetna kakovost " " 4:80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšje milo za kožo
kakor proti pegam!

— Dobiva se povsodi. — 128

Neweste
Zenini :
Svatje :

Pri Franc Karlin-a nasledniku

Janko Artman

v Šent Jurju ob Juž. žel.

dobite za

poročne slavnosti

najlepše, novodošlo močno in stanovlino blago za moške in ženske obleke, kakor tudi lepe vence, šopke, svilnate robce ter vsakovrstno drugo priznano dobro blago po zelo nizki ceni.

Franc Kartin-a naslednik

Janko Artman

Šent Jur ob Juž. žel.

Velikanska zaloga :
manufakturnega, volnenega, suknene in platnenega blaga. — Bogata zaloga najboljšje špecerije in železnine.

Cepljene trte!

Najboljše kakovosti imam na prodaj. Sorte so:

Silvaner
Beli Burgunder
Velki Riesling
Muskateler

vse cepljeno na rip. Portalis. I. vrsta 100 kom. 12 kron. Trte se bodo le spomladi izkapale zaradi zdravih in svežih korenin. Oglasiti se je pisмено ali osebno pri:

Francu Vnuk posestnik v Sakušaku p. Juršinci-Ptuj. 998

Novo 964 Čitaj!

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejše in najboljše sredstvo za rast las, brk in brade je:

Rastol št. I.

Deluje, da brke in brade postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glav. Naroči naj si vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pism. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3:0, 2 lončka K 5:—, Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljni Miholjac 250, Slavonija.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 trt na prodaj, kakor najimnitnejše sorte muskateler, silvaner, burgunder, beli mesler, žlahtnina rudeča in bela, portugiser, traminer, vse na Rip portalis cepljeno; trte so dobro zaraščene in vkoreninjene in 40.000 korenjakov Rip. portalis. Cepljenke stanejo 100 komadov 11 K, korenjaki 100 komadov 3 K. Tudi drevesa se dobijo. Kupei se naj blagovolijo oglasiti, dokler je kaj zaloga.

Anton Zimerleit, posestnik in trtnar **Kaniža, Ptuj.** 983

Žveplenokisli
amoniak

(amonijev sulfat)

vsebuje 20.6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K ozimini je gnojiti že jeseni četrtino do tretjine vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi, ali pa je porabiti vso množino za počasno gnojenje v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilskega solitra. Amonijev sulfat ne sprijemlje prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poganjanje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu ceneji, kakor v čilskem solitru, in vporabljen je sulfata pomenja torej velika prihranitev za kmetovalca.

Žveplenokisli amonijak, kakor vse vrste zajamčenih gnojil prodaja

P. Majdič, „Merkur“

trgovina z železnino in poljedeljskimi stroji. 838

Kapljice za želodčni krč: Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.
Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRÜLL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 825

„ADLER“

je izdelek pisalnega stroja prve vrste, takoj vidna pisava, samo 30 tipk, 90 črk, ki dajo zopet nad 100 pismenk. Vrste so zajamčeno ravne. Prebije 20 kopij.

Slovensko-mednarodna tastatura!
Najvišja izpopolnitev! okoli 50.000 v rabi! 925 Brez vsake konkurence
Zastopnik: **Robert Fuchs**, Maribor, v trgovini z blagom **H. J. Turad**.

Tiskarna sv. Cirila

v MARIBORU

priporoča za trgovce:

cenike, okrožnice, letake,
lepake, račune, pisma, ku-
verte z naslovom, dopis-
nice i. t. d.

Zagrebska tovarna, tvrdke **Henrik Francka sinov**, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bo, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: **Franckovem**: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

al. Zaga V. Y 1102, 5:92 V.

31 **Odvetnik**
dr. Josip Leskovar

vljudno naznanja,

31

:: da je otvoril svojo ::

odvetniškopisarno

v Mariboru, Gosposke ulice št. 15.

Davek se zviša

ako ne kupite voščenih sveč pri g.

Alojziju Vršču,

trgovcu v Ljutomeru,

ki Vam nudi veliko zalogo prav lepo barvanih in belih voščenih sveč za Marijo Svečensko po najnižji ceni.

21

V. Ferenčak, mizar na Vidmu ob Savi

prevzame različna mizarstva dela kakor se tudi vedno dobivajo rakve od najnavadnejših do naj-finejših po nizkih cenah.

14

Dalmatinska
trgovina z vinom

V nobeni rodbini ne sme manjkati po zimi kupica dobrega vina. Dobro, pristno dalmatinsko vino odstrani mrazino, prehlajenje, malokrvnost in druge bolezni.

Tri leta staro pristno dalmatinsko vino se da izvrstno uporabiti k čaju in kuhano.

Ponarejanja, ki se dajo dokazati, se obdario s 1000 kronami.

Prodaja samo:

Vdova Franca Cvitanič**MARIBOR, Burggasse 20.**

969

Sprejme se

■ **krepek učenec** ■

poštenih kmetih starišev, kateri je dovršil ljudsko šolo z dobrim uspehom, v trgovino mešanega blaga in deželnimi pridelki pri tvrdki

11

I. REGVAT :: Pilštanj.

P V 67/8

28

Prostovolj. sodna dražba nepremičnin.

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, oddelek V, bo na prošnjo lastnika Matije Peklar nepremičnino E. Z. 30 k. o. Vurmat, obstoječe iz hiše št. 53 z gospodarskim poslopjem, žago in mlinom, koč. št. 54 s svinjskim hlevom in drvarnico, potem

polja s	4 ha 79 a 22 m ²
travniki s	1 " 88 " 54 "
vrta s	— " 2 " 59 "
pašniki s	26 " 35 " 52 "
gozdovi s	27 " 56 " 37 "

z določeno vskljeno ceno 36235 K 79 v javno na dražbi prodalo.

Dražba se vrši dne

22. januarja 1910 predpoldne ob 11. uri, soba št. 6.

Ponudbe pod vskljeno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na ceno, po kateri se bo prodalo.

Dražbeni izkupiček se mora do 22. februarja 1910 pri sodišču položiti.

Pogoji se lahko vidijo pri sodišču soba št. 6.

C. kr. okrajno sodišče Maribor oddelek V,
dne 26. decembra 1909.

16

Najmodernejša

kemična pralnica in barvarija

Martin Medved

Šoštanj, Spod. Štajersko.

se priporoča slav. občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela. Maska in ženska obleka se po barva in osnaži, ne da se ista razpara. Volnene mreže, svileni robci, preproge, mizna in druga pogrinjala se lahko prenovijo ali v poljudni barvi predrugačijo. V njih slučjih, kakor žalne obleke i. dr. se delo izvršuje v najkrajšem času, vsa druga naročila pa v teku jednega tedna.

Najsolidnejše delo!

Cene nizke!

Zbiralnice se iščejo po vseh večjih trgih in mestih proti dobremu plačilu.

30

Priporočam častiti duhovščini za svečnico svojo veliko zalogo

voščenih sveč

lastnega izdelka. Prodajam tudi proti letnemu računu in zaračunim za polovično ceno ostanke sveč.

Z vsem spoštovanjem

Josip Dufek, svečar, MARIBOR.

24

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam veliko množino na suho cepljenih trt na prodaj, kakor najimenternejše vrste mosler, burgunder, gutedel, beli in rdeči muškater, portugiser, traminer, ranfol, ruländer, kapčina, vse na rip. portalis cepljeno, trte so dobro zaraščene in vkoreninjene, in veliko množino korenjakov rip. portalis za zeleno cepiti in ključice za suho cepljenje 100.000 rip. portalis. Cepljene trte stanejo 100 komadov 11 kron, korenjaki stanejo 100 komadov 3 krone. Naročniki se naj blagovolijo pisмено ali ustmeno oglašiti, dokler je kaj zaloge.

28

Ivan Vrtnjak, posestnik in trtnar, Sp. Breg, Ptuj.

Naznanilo.

Vsem vinogradnikom naznanjam, da imam na prodaj cepljene trte in sicer: laški rilček, šipon, zlahtnino (Gutedel), beli burgunder, silvanec in kapčina. — Cena I. vrste 12 K 100 kom., II. vrste 5 K 100 kom. — Divjaki Rip. portalis 3 K 100 kom. — Oglašiti se je, dokler bo kaj zaloge, pri Francu Slodnjaku, trtnar pri Sv. Lovrenču v Slov. gor., pošta: Juršinci pri Ptuj.

959

Cepljene trte

najboljše kakovosti, vseh vrst na običajnih podlagah priporoča po znižani ceni:

Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno. — Opozorjamo na našo specialiteto: Muškater silvanec:

926

Novo!

Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnovije in najboljše sredstvo za čiščenje las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je:

Rastolšt. II.

Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Dalje je sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3.60, 2 lončka K 5.—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosimo, da se naroči le pri meni pod naslovom: Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji M. holjac 250, Slavonija.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivoga, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prima perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglašena najboljše vrste K 8.—, mehkega perja (puha) sivoga K 6.—, belega 10.—, prsnega puha K 12.— od 5 kg naprej poštne prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost 170x116 cm z dvema zglavnica, te dve 80x56 cm, zadosti napolnjene, novim, sivim, očiščenim, košatim in stanovitnim perjem K 16.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, pernica sama K 12.—, 14.—, 16.—, zglavnica K 3.—, 8.50, 4.—, pernice 180 cm x 140 cm velike K 15.—, 18.—, 20.—, zglavnice 90x70 ali 80x80 cm, K 4.50, 5.—, 5.50, blazine iz gradla 180x116 cm K 13.—, K 15.— razpošilja po povzetju, zavojnina zastoni, od K 10.— naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenju št. 1015, Šumava.

Kar se ugaja, se sameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastoni in poštne prosto.